

ОДИТЕН ДОКЛАД **№ 0600100822**

**за извършен одит на отчета за изпълнението на бюджета
на Националната здравноосигурителна каса за 2021 г.**

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 364 от 05.10.2022 г.
на Сметната палата (Протокол № 37)

СЪДЪРЖАНИЕ

Част първа.....	4
РЕЗЮМЕ.....	4
Част втора.....	7
ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
1. Основание за извършване на одита.....	7
2. Информация за одитираната организация.....	7
3. Одитиран период.....	7
4. Предмет на одита.....	7
5. Цели на одита.....	8
6. Обхват на одита.....	8
7. Критерии за оценка.....	8
8. Одитни стандарти, приложени при одита.....	8
Част трета.....	9
КОНСТАТАЦИИ.....	9
I. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.	9
II. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.	10
III. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.	10
1. Приходи и трансфери.....	14
1.1. Здравноосигурителни приходи.....	15
1.2. Неданъчни приходи.....	18
1.3. Получени трансфери от Министерство на здравеопазването.....	18
1.4. Трансфери от централния бюджет по чл. 5 от ЗБНЗОК за 2021 г.	19
1.5. Трансфери от МТСП по програми за осигуряване на заетост.....	19
1.6. Получени средства от Агенция за социално подпомагане по § 7 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г.	20
2. Разходи и трансфери.....	20
2.1. Разходи.....	22
2.2. Предоставени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК.....	37
2.3. Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето).....	38
3. Бюджетно салдо.....	38
Част четвърта.....	38
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	38
Част пета.....	39
ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ.....	39
Опис на приложенията към Одитен доклад № 0600100822.....	40
Приложение № 1.....	41
ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД.....	50
СТАНОВИЩЕ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА.....	53

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

АСП	Агенция за социално подпомагане
БЗС	Български зъболекарски съюз
БЛС	Български лекарски съюз
БМП	Болнична медицинска помощ
ЗБНЗОК	Закон за бюджета на Националната здравноосигурителна каса
ЗЗ	Закон за здравето
ЗЗО	Закон за здравното осигуряване
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЛП	Лекарствени продукти
МДД	Медико-диагностични дейности
МИ	Медицински изделия
МЗ	Министерство на здравеопазването
МС	Министерски съвет
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
МФ	Министерство на финансите
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса
НРД	Национален рамков договор
НС на НЗОК	Надзорен съвет на Националната здравноосигурителна каса
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПИМП	Първична извънболнична медицинска помощ
СИМП	Специализирана извънболнична медицинска помощ

Част първа

РЕЗЮМЕ

Извършен е одит на отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2021 г.

Националната здравноосигурителна каса е юридическо лице със седалище гр. София и осъществява задължителното здравно осигуряване, което включва управление и разходване на средствата от задължителни здравноосигурителни вноски за заплащане на здравни дейности. Органи на управление на НЗОК са Надзорният съвет (НС) и управителят на НЗОК. Националната здравноосигурителна каса изготвя бюджет, който е финансов план за набиране и разходване на паричните средства, отделен е от държавния бюджет и се приема с годишен Закон за бюджета на НЗОК (ЗБНЗОК).

За постигане целите на одита са изследвани процесите по изготвяне, одобряване, структуриране и съдържание на отчета и отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. и състоянието на системите за финансово управление и контрол (СФУК) в тях, които са оценени спрямо изискванията на правната рамка; както и степента на изпълнение на показателите по отчета спрямо утвърдените със ЗБНЗОК за 2021 г. и предходния отчетен период.

При одита е установено:

Спазени са изискванията на правната рамка относно изготвянето и одобряването от НС на НЗОК на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

От управителя на НЗОК е представен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2020 г. (на електронен носител) в Сметната палата в нормативно определения срок.

Не е спазено изискването на чл. 30, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО) за внасянето на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет (МС) в Народното събрание, не по-късно от 30.06.2022 г.

Към датата на извършване на одита, отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г., не е приет с решения на Народното събрание, с което не е спазена разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от ЗЗО.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. съответства по структура и съдържание на ЗБНЗОК за 2021 г.¹ Отразените в отчета приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определенияте.

В ЗБНЗОК за 2021 г. са планирани приходи от здравноосигурителни вноски, трансфери за здравно осигуряване, неданъчни приходи и трансфери от Министерство на здравеопазването (МЗ) в общ размер на 5 446 313 хил. лв. Отчетените приходи и трансфери са в размер на 5 901 433 хил. лв., което е с 455 120 хил. лв. (8,4 на сто) повече от заложеното в ЗБНЗОК за 2021 г.

За 2021 г. общият размер на отчетените приходи и трансфери е с 1 168 013 хил. лв. (24,7 на сто) повече спрямо отчетените през 2020 г.

Отчетените приходи от здравноосигурителни вноски в размер на 3 389 229 хил. лв. са с 1,9 на сто повече от планираните в ЗБНЗОК за 2021 г. Отчетените трансфери за здравно осигуряване за 2021 г. в размер на 1 780 111 хил. лв., представляват 34,4 на сто от отчетените здравноосигурителни приходи по бюджета на НЗОК за 2021 г.

Отчетените неданъчните приходи са 23 300 хил. лв. и са повече от планираните със ЗБНЗОК за 2021 г. с 2 802 хил. лв.

Отчетените получени трансфери от МЗ са в размер на 511 307 хил. лв. и са с 427 907 хил. лв. (513 на сто) повече от планираните 83 400 хил. лв. със ЗБНЗОК за 2021 г.

Получените трансфери от МЗ за финансиране на разходите са разпределени за: лекарствени продукти (ЛП) – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с

¹ обн., ДВ. бр. 103 от 04.12.2020 г., изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

кожно-венерически и психиатрични заболявания; дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗО; суми по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО; дейности във връзка с лечението на лица над 18-годишна възраст и на лечението на лица под 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ; медицински изделия (МИ), помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване и за допълнителни разходи за дейности, свързани с COVID-19.

През годината са получени трансфери от МЗ по чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците.

За срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл. 61, ал. 1 от ЗЗ чрез трансфер от централния бюджет по чл. 5 от ЗБНЗОК за 2021 г. се осигуряват средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за всеки месец.

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г. средства от централния бюджет са в размер на 237 000 хил. лв., като към 31.12.2021 г. отчетените трансфери от централния бюджет са 197 485 хил. лв.

През 2021 г. е получен трансфер от Министерство на труда и социалната политика (МТСП) в размер на 2 хил. лв. за възстановяване на извършени от НЗОК разходи за възнаграждения и осигурителни вноски по сключен между НЗОК и Агенцията по заетостта договор за наемане на безработно лице.

От Агенцията за социално подпомагане (АСП) по реда на § 7 от Преходните и заключителни разпоредби (ПЗР) на ЗБНЗОК за 2021 г. са получени целеви средства в размер на 4 761 хил. лв., които не са планирани в ЗБНЗОК за 2021 г. и не са включени в отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

Със средствата от приходите и трансферите се покриват разходите за: здравноосигурителни плащания за отделните видове медицинска помощ, договаряна с изпълнителите, сключили договори с НЗОК; издръжка на административните дейности по здравното осигуряване; медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност; закупуване на медицински дейности, включително осигуряването на ЛП и МИ за тях, определени в закона за бюджета на НЗОК за съответната календарна година и други разходи.

Със ЗБНЗОК за 2021 г. са определени разходи и трансфери в размер на 5 446 313 хил. лв., а отчетените са 5 857 321 хил. лв., което е с 411 008 хил. лв. (7,5 на сто) повече от планираните със закона и надвишават с 1 119 103 хил. лв. (23,6 на сто) отчетените през 2020 г.

През 2021 г. с 4 решения на Надзорния съвет и с 13 докладни записки, утвърдени от управителя на НЗОК, са извършени промени на бюджета на НЗОК, като е използван и планирания резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи в размер на 153 162 хил. лв.

За текущи разходи със ЗБНЗОК за 2021 г. са предвидени 5 288 150 хил. лв., които включват разходи за: персонал; издръжка на административните дейности; здравноосигурителни плащания и плащания от получени трансфери от МЗ.

Отчетените текущи разходи за 2021 г. са в размер на 5 854 672 хил. лв. (в т.ч. 144 106 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и са със 10,7 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2021 г.

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г. здравноосигурителни плащания са в размер на 5 118 059 хил. лв. и заемат най-голям дял от текущите разходи – 96,8 на сто, както и най-голям дял – 94 на сто от общо разходи и трансфери.

Отчетените здравноосигурителни плащания са в размер на 5 252 875 хил. лв. и са със 134 815 хил. лв. (2,6 на сто) повече спрямо определените със ЗБНЗОК за 2021 г.

През 2021 г. са отчетени 667 132 хил. лв. здравноосигурителни плащания повече спрямо отчетените през 2020 г., или увеличение с 14,5 на сто.

С най-голям относителен дял в общия размер на здравноосигурителни плащания са разходите за болнична медицинска помощ (БМП) – 50,6 на сто, следвани от разходите за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната – 26,7 на сто и за специализирана извънболнична медицинска помощ (СИМП) – 5,8 на сто.

Със ЗБНЗОК за 2021 г. за здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, са планирани средства в размер на 85 000 хил. лв. или 1,7 на сто от планираните здравноосигурителни плащания, като с извършените през годината промени по бюджета на НЗОК средствата са увеличени с 52 670 хил. лв. или с 61,9 на сто, а отчетените средства са 137 670 хил. лв.

Отчетените плащания от трансфери от МЗ са 512 975 хил. лв., което е с 515 на сто повече от предвидените в ЗБНЗОК за 2021 г. 83 400 хил. лв.

За придобиване на нефинансови активи със ЗБНЗОК за 2021 г. са приети средства в размер 5 000 хил. лв. Отчетените разходи са 2 622 хил. лв. или 47,6 на сто по-малко от планираните със закона.

През 2021 г. средствата от резерва по бюджета на НЗОК в размер на 153 162 хил. лв., са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

През 2021 г. са отчетени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК в размер на 144 106 хил. лв.

Съгласно ЗБНЗОК за 2021 г. бюджетът на НЗОК е приет с балансирано бюджетно салдо, а в края на годината е отчетено положително бюджетно салдо в размер на 44 112 хил. лв.

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. е отчетено в съответствие с показателите на ЗБНЗОК за 2021 г.

През одитирания период състоянието на системите за финансово управление и контрол в изследваната област е добро.

Част втора

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание за извършване на одита

Одитът е осъществен на основание чл. 5, ал. 1, т. 4, във връзка с чл. 6, ал. 5 и чл. 38, ал. 1 от Закона за Сметната палата, одитна задача № 327 от Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2022 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-06-01-008 от 04.07.2022 г. на Тошко Тодоров, заместник-председател на Сметната палата.

2. Информация за одитираната организация

Националната здравноосигурителна каса е юридическо лице със седалище в гр. София и се състои от централно управление, 28 районни² здравноосигурителни каси и техни поделения.³

Националната здравноосигурителна каса осъществява задължителното здравно осигуряване, което включва управление и разходване на средствата от задължителни здравноосигурителни вноски за закупуване на здравни дейности. Задължителното здравно осигуряване предоставя пакет от здравни дейности, гарантирани от бюджета на НЗОК.⁴

Бюджетът на НЗОК е основен финансов план за набиране и разходване на паричните средства на задължителното здравно осигуряване и е отделен от държавния бюджет.⁵ Приема се със ЗБНЗОК за съответната година и отчета за изпълнението му се приема от Народното събрание.

Органи на управление на НЗОК са Надзорният съвет и управителят.⁶ Съгласно ЗЗО управителят на НЗОК организира и ръководи оперативно дейността на НЗОК в съответствие със закона, правилника за устройството и дейността на НЗОК и решенията на Надзорния съвет, който осъществява контрол върху оперативната дейност на управителя по изпълнението на бюджета и дейността на НЗОК.

Управителят на НЗОК е първостепенен разпоредител⁷ със средствата на НЗОК.

За одитирания период отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор носи проф. д-р Петко Салчев – управител на НЗОК от 13.03.2020 г.⁸

3. Одитиран период

Одитираният период е от 01.01.2021 г. до 31.12.2021 г.

4. Предмет на одита

Предмет на одита е отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК се изготвя от управителя на НЗОК, одобрява се от НС на НЗОК и се внася от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването в МС⁹ и чрез министъра на здравеопазването и МС в Народното събрание.¹⁰ Представя се в Сметната палата за изготвяне на доклад със становище, които се внасят в Народното събрание.¹¹

² ПМС № 240 от 21.11.2000 г. за утвърждаване списък на поделенията на районните здравноосигурителни каси със седалища по общини, обн., ДВ, бр. 97 от 28.11.2000 г.

³ чл. 6, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗО

⁴ чл. 2, ал. 1 от ЗЗО

⁵ чл. 22, ал. 1 от ЗЗО

⁶ чл. 6, ал. 3 от ЗЗО

⁷ чл. 28 от ЗЗО

⁸ Решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., обн., ДВ, бр. 23 от 14.03.2020 г.

⁹ чл. 19, ал. 7, т. 8 от ЗЗО

¹⁰ чл. 30, ал. 1 от ЗЗО

¹¹ чл. 6, ал. 5 и чл. 56 от Закона за Сметната палата

За одитирания период размерът на отчетените приходи и трансфери в отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г. възлиза на 5 901 433 хил. лв., а на разходите и трансферите – 5 857 321 хил. лв.

5. Цели на одита

5.1. Да се установи съответствието на изготвянето, одобряването, структурирането и съдържанието на отчета и отчитането на изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. с изискванията на правната рамка.

5.2. Да се анализира отчетеното изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.

5.3. Да се установи състоянието на СФУК в изследваната област.

6. Обхват на одита

Одитната задача обхваща:

6.1. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.

6.2. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.

6.3. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

Не са дефинирани ограничения в обхвата на одита.

7. Критерии за оценка

При одита на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. са приложени следните критерии за оценка:

7.1. Съответствие на процеса по изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. с изискванията на правната рамка.

7.2. Съответствие на структурирането и съдържанието на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. с изискванията на правната рамка.

7.3. Степен на изпълнение на показателите по отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. спрямо утвърдените със ЗБНЗОК за 2020 г. и предходния отчетен период.

7.4. Съответствие на СФУК с изискванията на правната рамка.

8. Одитни стандарти, приложени при одита

Одитът е изпълнен в съответствие с Рамката за професионални становища на Комитета за одитни стандарти на Международната организация на Върховните одитни институции – ИНТОСАЙ, МСВОИ 100 Основни принципи на одита в публичния сектор, МСВОИ 400 Основни принципи на одита за съответствие и МСВОИ 4000 Стандарт за одит за съответствие.

Част трета

КОНСТАТАЦИИ

I. Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.

Съгласно ЗЗО¹² управителят на НЗОК изготвя годишен отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК и го внася в Надзорния съвет за разглеждане и одобрение.¹³

Одобреният от Надзорния съвет отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК се внася от управителя:

а) чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет;¹⁴

б) чрез министъра на здравеопазването и МС в Народното събрание не по-късно от 30 юни следващата година.¹⁵

Националната здравноосигурителна каса представя в Сметната палата отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК в 7-дневен срок от одобряването му.¹⁶ Отчетът за изпълнение на бюджета на НЗОК се приема с решение на Народното събрание, което се публикува в Държавен вестник.¹⁷

По време на одита е установено:

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. е изготвен от служители в НЗОК, съгласуван е от директорите на дирекция „Бюджет и финансови параметри“ и в дирекция „Международна дейност и координация на системите за социална сигурност“, главния секретар, подуправителя на НЗОК и е представен с докладна записка¹⁸ на управителя.¹⁹

Изготвеният и подписан отчет е внесен²⁰ от управителя в НС на НЗОК за разглеждане и одобрение. С решение²¹ на Надзорния съвет е одобрен отчетът и е възложено на управителя на НЗОК да внесе отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. в срок до 30 юни 2022 г. чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет в Народното събрание.

С писмо²² на управителя на НЗОК е внесен годишният отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет.²³

Отчетът не е внесен в Народното събрание²⁴ чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет, с което не е изпълнена разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от ЗЗО и решението на НС на НЗОК, а същият е внесен в Народното събрание от управителя на НЗОК, след нормативноопределения срок.²⁵

Към датата на извършване на одита, отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. не е приет с решение от Народното събрание, с което не е спазена разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от ЗЗО.²⁶

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. е представен²⁷ (на електронен носител) в Сметната палата от управителя на НЗОК в законоустановения седемдневен срок от приемането му от Надзорния съвет.²⁸

¹² чл. 19, ал. 7, т. 4 от ЗЗО

¹³ чл. 15, ал. 1, т. 4 от ЗЗО

¹⁴ чл. 19, ал. 7, т. 8 от ЗЗО

¹⁵ чл. 30, ал. 1 от ЗЗО

¹⁶ чл. 56, ал. 1 от Закона за Сметната палата

¹⁷ чл. 30, ал. 2 от ЗЗО

¹⁸ Докладна записка вх. № 21-01-1235/27.05.2022 г.

¹⁹ Одитно доказателство № 2

²⁰ Докладна записка вх. № НС-01-00-138/07.06.2022 г.

²¹ Решение № РД-НС-04-68/22.06.2022 г.; <https://www.nhif.bg/page/75>

²² Писмо изх. № 04-04-416 от 22.06.2022 г.

²³ Одитни доказателства № 3 и № 4

²⁴ Писмо изх. № 04-04-416 от 06.07.2022 г.

²⁵ Одитно доказателство № 3

²⁶ Одитно доказателство № 4

При изготвянето, одобряването и представянето на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. са спазени нормативните изисквания, с изключение на неспазване на нормативно определения ред и срок за представянето на отчета в Народното събрание.

II. Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. е изготвен съгласно структурата и съдържанието на ЗБНЗОК за 2021 г., в изпълнение на заповед²⁹ на управителя на НЗОК, в следните раздели: увод; изпълнение на бюджета на НЗОК по приходи и трансфери - всичко; изпълнение на бюджета на НЗОК по разходи и трансфери - всичко; бюджетно салдо и заключение.³⁰

Отчетът съдържа анализи на закупените през 2021 г. здравни дейности и продукти, с извършените през годината здравноосигурителни плащания, като същите са съпоставени с данни от предходната година.

Отчетените приходи, разходи и трансфери, отразяват финансовите резултати от дейността на НЗОК и са структурирани в отчета по показатели на ЗБНЗОК за 2021 г. В отчета е извършен сравнителен анализ на изпълнението на приходите, разходите и трансферите, спрямо планираните за 2021 г. и отчетените за 2021 г., както и с предходната година.

В изготвения отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. приходите и получените трансфери, разходите и предоставените трансфери са отразени по параграфи по Единната бюджетна класификация за 2021 г. за отчитане на бюджета и в съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси (ЗПФ).

Отчетените приходи, разходи и трансфери по бюджета на НЗОК отговарят на нормативно определените в чл. 23 и чл. 24 от ЗЗО.

Отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. съответства на структурата, показателите и изискванията на ЗБНЗОК за 2021 г. Отчетените приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определените.

III. Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.³¹

Със ЗБНЗОК за 2021 г.³² са планирани приходи и трансфери, и разходи и трансфери - всичко в размер на 5 341 313 хил. лв. Бюджетът на НЗОК е планиран с балансирано бюджетно салдо.

През 2021 г. е извършено едно изменение и допълнение на ЗБНЗОК за 2021 г.³³

В резултат на извършената актуализация, приходи и трансфери - всичко, и разходи и трансфери – всичко, са в размер на 5 446 313 хил. лв., или със 105 000 хил. лв. повече спрямо първоначално планираните със ЗБНЗОК за 2021 г.³⁴ В приходната част на бюджета са увеличени приходите от здравноосигурителни вноски на 3 325 304 хил. лв. (със 105 000 хил. лв.), а в разходната част са увеличени: текущите разходи на 5 288 150 хил. лв. (със 101 850 хил. лв.) и резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи в размер на 153 162 хил. лв. (с 3 150 хил. лв.).

В текущите разходи са увеличени разходите за издръжка на административните дейности на 30 640 хил. лв. или с 10 000 хил. лв. и здравноосигурителните плащания на 5 118 059 хил. лв. или с 91 850 хил. лв.

²⁷ Писмо изх. № 05-00-4 от 24.06.2022 г.

²⁸ Одитно доказателство № 1

²⁹ Заповед № РД-263 от 04.03.2022 г.

³⁰ Одитни доказателства № 1 и № 2

³¹ Одитни доказателства №№ 1, 5 и 6; Приложение № 1

³² обн., ДВ, бр. 103 от 04.12.2020 г.

³³ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

³⁴ обн., ДВ, бр. 103 от 04.12.2020 г.

За одитирания период размерът на отчетените приходи и трансфери е 5 901 433 хил. лв., на разходите и трансферите е 5 857 321 хил. лв., като в резултат е отчетено положително бюджетно салдо за годината в размер на 44 112 хил. лв.

В ЗЗО³⁵ е регламентирано, че Надзорният съвет взема решения за използване на средствата от резерва на НЗОК. Резервът за непредвидени и неотложни разходи по бюджета на НЗОК се разходва по решение на Надзорния съвет само за здравноосигурителни плащания.³⁶ Преизпълнението на приходите от здравноосигурителни вноски и неданъчни приходи може да се ползва като източник за допълнителни здравноосигурителни плащания над утвърдените разходи и предоставени трансфери по бюджета на НЗОК по решение на НС на НЗОК.³⁷

Надзорният съвет на НЗОК, по предложение на управителя на НЗОК, може да одобрява компенсирани промени между показателите за разходите и предоставените трансфери за осигуряване на здравноосигурителни плащания.³⁸

От държавния бюджет чрез бюджета на МЗ може да се получават по бюджета на НЗОК целеви субсидии за изпълнение на задължения, които произтичат от прилагането на правилата за координация на системите за социална сигурност³⁹, извън заложените с чл. 1, ал. 1 от ЗБНЗОК за 2021 г., и са за обезщетения в натура извън медицинската помощ, определена с чл. 45 от ЗЗО.⁴⁰ С извършените разходи за тези обезщетения се завишават сумите за други здравноосигурителни плащания⁴¹ за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.⁴²

През 2021 г. с 4 решения на Надзорния съвет⁴³ и с 13 докладни записки⁴⁴, утвърдени от управителя на НЗОК, са извършени промени по показателите в бюджета на НЗОК, както следва:⁴⁵

а) С решения⁴⁶ на Надзорния съвет от 25.11.2021 г. и от 16.12.2021 г. са освободени средства от резерва⁴⁷ в размер на 153 162 хил. лв., с които са увеличени средствата за здравноосигурителните плащания за:

аа) първична извънболнична медицинска помощ (ПИМП) в размер на 15 000 хил. лв.;

аб) СИМП (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение) в размер на 22 0000 хил. лв.;

ав) дентална помощ в размер на 7 496 хил. лв.;

аг) медико-диагностична дейност (МДД) в размер на 16 764 хил. лв.;

ад) ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на

³⁵ чл. 15, ал. 1, т. 7 от ЗЗО

³⁶ чл. 116 от ЗПФ

³⁷ § 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г.

³⁸ чл. 115, ал. 1 от ЗПФ

³⁹ чл. 23, ал. 1, т. 9 от ЗЗО

⁴⁰ § 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г.

⁴¹ чл. 1, ал. 2, редове 1, 1.1.3, 1.1.3.8 и 1.1.3.8.1. от ЗБНЗОК за 2021 г.

⁴² § 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г.

⁴³ Решения №№ РД-НС-04-144/25.11.2021 г.; РД-НС-04-152/16.12.2021 г.; РД-НС-04-49/22.04.2021 г. и РД-НС-04-121/27.10.2021 г.

⁴⁴ Докладни записки №№ № 21-01-2970/31.12.2021 г.; 21-01-372/15.02.2021 г.; 21-01-1280/15.06.2021 г.; 21-01-1762/13.08.2021 г.; 21-01-2534/15.11.2021 г.; 21-01-605/16.03.2021 г.; 21-01-838/15.04.2021 г.; 21-01-1033/14.05.2021 г.; 21-01-1523/14.07.2021 г.; 21-01-2239/14.10.2021 г.; 21-01-2534/15.11.2021 г.; 21-01-2794/10.12.2021 г. и 21-01-1999/15.09.2021 г.

⁴⁵ Одитни доказателства № 5 и № 6

⁴⁶ Решения № РД-НС-144/25.11.2021 г. и № РД-НС-04-152/16.12.2021 г.

⁴⁷ по реда на чл. 15, ал. 1, т. 7 и чл. 26, ал. 2 от ЗЗО и чл. 116 от ЗПФ

болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги, в размер на 37 000 хил. лв., в т. ч. за:

- ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели, за домашно лечение на територията на страната, в размер на 22 000 хил. лв.⁴⁸;

- за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на болнична медицинска помощ, която НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги размер на 15 000 хил. лв.;

- ае)** БМП в размер на 40 000 хил. лв.;

- аж)** други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, в размер на 14 903 хил. лв.

б) С 3 решения⁴⁹ на НС на НЗОК и утвърдена докладна записка⁵⁰ от управителя на НЗОК са извършени вътрешно-компенсирани промени⁵¹ по показателите по ЗБНЗОК за 2021 г. като:

- ба)** са увеличени средствата за издръжка на административните дейности с 2 460 хил. лв. за сметка на намаление на разходите за персонал с 260 хил. лв. и на разходите за придобиване на нефинансови активи с 2 200 хил. лв.

- бб)** между показателите за здравноосигурителни плащания са извършени вътрешно-компенсирани промени, като: за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната и за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност средствата са увеличени, съответно с 29 966 хил. лв. и 8 097 хил. лв., за сметка на намаление на разходите за здравноосигурителни плащания за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги и на разходите за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица, съответно с 20 151 хил. лв. и 3 757 хил. лв.;

- бв)** в рамките на общия размер средства, приети със ЗБНЗОК за 2021 г. - получени трансфери и плащания от трансфери от МЗ, са увеличени средствата за: ЛП – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ с 2 318 хил. лв., за дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с психиатрични заболявания и комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически заболявания по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 3а и 6б от ЗЗ с 919 хил. лв.; за дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ с 1 163 хил. лв.; за дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ с 575 хил. лв., и от допълнителен трансфер от МЗ по чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците за сметка на намаление на сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО с 2 363 хил. лв., на средствата за дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от ЗЗ с 811 хил. лв. и на средствата за МИ, помощни средства,

⁴⁸ в т.ч. за лекарствени продукти, назначени с протокол, за които се извърша експертиза – 13 000 хил. лв. и за лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната извън тези по т. 1.1.3.5.1.1. от отчета и медицински изделия и диетични храни в извънболничната помощ – 9 000 хил. лв.

⁴⁹ Решения №№ РД-НС-04-49/22.04.2021 г.; РД-НС-04-121/27.10.2021 г. и РД-НС-04-152/16.12.2021 г.

⁵⁰ Докладна записка № 21-01-2970/31.12.2021 г.

⁵¹ по реда на чл. 115 от ЗПФ

приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване с 1 883 хил. лв.

в) С решение на НС на НЗОК⁵² средствата от преизпълнение на приходите в размер на 29 670 хил. лв. са пренасочени за здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност;

г) С решение на НС на НЗОК⁵³ и докладна записка⁵⁴ са увеличени с 6 900 хил. лв. средствата по показател „Получени трансфери от МЗ за дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от 33“ и съответно показател „Плащания от трансфери от МЗ по ал. 1, ред 3 за лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от 33“.

д) Във връзка с изпълнение на програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г. и договор за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ⁵⁵ за сметка на бюджета на НЗОК са изплатени 77 хил. лв., от които е получено възстановяване на извършени през 2020 г. разходи, в размер на 50 хил. лв. По реда на ЗПФ⁵⁶, Указания на МФ ДДС № 01/15.01.2021 г.⁵⁷ и с 4 докладни записки⁵⁸ са утвърдени⁵⁹ компенсирани промени от управителя на НЗОК, с които са намалени разходите за персонал в размер на 14 хил. лв. и разходите за издръжка на административните дейности в размер на 13,5 хил. лв., с размера на отчетените през 2021 г. средства, за сметка на увеличение на предоставените трансфери по § „Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС“, § „Предоставени трансфери“;

е) С ПМС № 269/2021 г. и утвърдена от управителя докладна записка⁶⁰ са отразени промени по бюджета на НЗОК, във връзка с одобрения допълнителен трансфер от МЗ на НЗОК в размер на 23 171 хил. лв. С промяната са увеличени получените трансфери от МЗ и съответните плащания с тези трансфери за дейности, във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от 33 в размер на 22 424 хил. лв. и дейности, във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от 33 в размер на 747 хил. лв.;

ж) Съгласно две постановления на МС⁶¹ и утвърдена от управителя докладна записка⁶² е извършено общо намаление на получените трансфери от централния бюджет по чл. 5 от ЗБНЗОК с 39 515 хил. лв.⁶³ и намаление на здравноосигурителните плащания за БМП. Намалението е във връзка с осигуряване на средства за подкрепа на персонала на първа линия, пряко ангажиран с дейности по предотвратяване на разпространението на COVID-19, съгласно чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., и за преодоляване на последиците, включително за поставяне на ваксини срещу COVID-19 на здравнонеосигурени лица⁶⁴ и за допълнителен трансфер по бюджета на държавното обществено осигуряване⁶⁵;

⁵² Решение № РД-НС-04-152/16.12.2021 г.

⁵³ Решение № РД-НС-152/16.12.2021 г., т. 7

⁵⁴ Докладна записка № 21-01-2970/31.12.2021 г.

⁵⁵ РД-02-29-246/25.09.2019 г.

⁵⁶ чл. 144 от ЗПФ

⁵⁷ за изготвянето и представянето през 2021 г. на месечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства

⁵⁸ Докладни записки №№ 21-01-372/15.02.2021 г.; 21-01-1280/15.06.2021 г.; 21-01-1762/13.08.2021 г. и 21-01-2534/15.11.2021 г.

⁵⁹ на основание чл. 117, ал. 3 от ЗПФ

⁶⁰ Докладна записка № 21-00-1762/13.08.2021 г.

⁶¹ ПМС № 463/2021 г. и № 474/2021 г.

⁶² Докладна записка № 21-01-2970/31.12.2021 г.

⁶³ 39 300 хил. лв. по ПМС № 463/2021 г. и 215 хил. лв. по ПМС № 474/2021 г.

⁶⁴ ПМС № 463/2021 г. с 39 300,0 хил. лв.

⁶⁵ ПМС № 474/2021 г. с 215,2 хил. лв.

з) С 9 постановления на МС⁶⁶ са одобрени допълнителни трансфери от МЗ по бюджета на НЗОК в размер на 397 836 хил. лв. за осигуряване на средства за подкрепа на персонала на първа линия, пряко ангажиран с дейности по предотвратяване на разпространението на COVID-19, съгласно чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г., и за преодоляване на последиците, включително за поставяне на ваксини срещу COVID-19 на здравнонеосигурени лица. В изпълнение на ЗПФ⁶⁷ с 9 докладни записки, утвърдени от управителя на НЗОК⁶⁸ са отразени съответните промени в увеличаване на получените трансфери от МЗ и съответните плащания с тези трансфери.⁶⁹

и) С утвърдени компенсирани промени⁷⁰ от управителя на НЗОК на основание § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1 от 18.01.2021 г.⁷¹ разходите по „Предоставени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК“ са увеличени с 144 106 хил. лв., представляващи отчетените като трансфери средства, заплащани по договори, сключени между разпоредители с бюджет и НЗОК (ведомствени болници).

Корекциите на бюджета на НЗОК за 2021 г. са извършени при спазване на нормативните изисквания.

1. Приходи и трансфери⁷²

Приходите на НЗОК се набират от осигурителни вноски, трансфери от държавния бюджет за осигурителни вноски на лицата по чл. 40, ал. 1, т. 4 и т. 8, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО, лихви и приходи от управление на имущество; приходи, регламентирани с други закони в полза на здравното осигуряване; възстановени осигурителни разходи; глоби и наказателни лихви; такси, определени с тарифа на МС; ликвидационни дялове от търговски дружества; целеви субсидии от държавния бюджет за изпълнение на задължения, които произтичат от прилагането на правилата за координация на системите за социална сигурност; дарения и завещания; други източници, включително субсидии (трансфери) от държавния бюджет, в т.ч. и чрез бюджета на МЗ по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 2, 3а, 6б, ал. 1а, ал. 2, т. 3, ал. 3 и 6 от ЗЗ и чрез бюджета на МЗ за заплащане на МИ, помощните средства, приспособленията и съоръженията за хората с увреждания⁷³ и по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО.

Със ЗБНЗОК за 2021 г.⁷⁴ са приети приходи и трансфери в размер на 5 341 313 хил. лв., в т.ч. здравноосигурителни приходи на обща стойност 5 000 415 хил. лв., включващи здравноосигурителни вноски – 3 220 304 хил. лв. и трансфери за здравно осигуряване – 1 780 111 хил. лв.; неданъчни приходи – 20 498 хил. лв. и трансфери от МЗ – 83 400 хил. лв. и трансфери от централния бюджет по чл. 5 от ЗБНЗОК за 2021 г. в размер на 237 000 хил. лв.

Със ЗИД на ЗБНЗОК за 2021 г.⁷⁵ са заложили постъпления в размер на 105 000 хил. лв. от здравноосигурителни вноски, което се дължи на промени в Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г., насочени към увеличаване на разходите за пенсии и размерите на пенсиите.

⁶⁶ ПМС №№ 59/2021 г.; 113/2021 г.; 177/2021 г.; 210/2021 г.; 247/2021 г.; 330/2021 г.; 361/2021 г.; 414/2021 г. и 463/2021 г.

⁶⁷ чл. 115, ал. 3 от ЗПФ

⁶⁸ Приложение № 1

⁶⁹ ред 1.1.4.8 Плащания за поставяне на ваксини – 18 148 хил.лв.; ред 1.1.5.1 Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия за осъществяване на болнична помощ – 298 212 хил. лв. и ред 1.1.5.2 Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия (други субсидии и плащания), или за СИМП, ПИМП, МДД и дентална помощ) – 81 476 хил. лв.

⁷⁰ Одитни доказателства № 7 и № 8

⁷¹ относно изпълнението на държавния бюджет и на сметките за средства от Европейския съюз за 2021 г.

⁷² Одитни доказателства №№ 1, 5, 7 и 8

⁷³ чл. 23 от ЗЗО

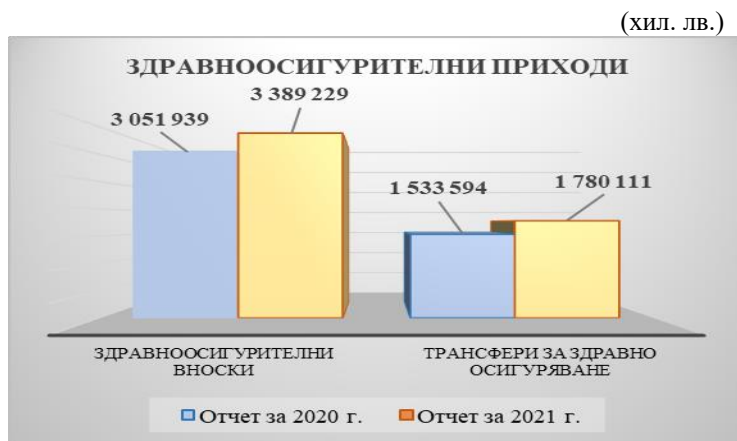
⁷⁴ обн., ДВ. бр. 103 от 04.12.2020 г.

⁷⁵ обн., ДВ. бр. 77 от 16.09.2021 г.

За 2021 г. общият размер на получените приходи и трансфери е 5 901 433 хил. лв. или 24,7 на сто повече спрямо 2020 г.⁷⁶

1.1. Здравноосигурителни приходи

Здравноосигурителните приходи се формират от здравноосигурителни вноски от различни категории осигурени лица⁷⁷ и трансфери за здравно осигуряване⁷⁸, и представляват 87,6 на сто от всички отчетени приходи и трансфери за годината.

Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2020 г. и 2021 г.

Планираните в ЗИД на ЗБНЗОК за 2021 г. здравноосигурителни приходи са в размер на 5 105 415 хил. лв., а отчетените средства са 5 169 340 хил. лв., или с 63 925 хил. лв. повече от планираните със закона.

Отчетените през 2021 г. здравноосигурителни приходи са с 583 808 хил. лв. или 12,7 на сто повече от отчетените 4 585 533 хил. лв. през 2020 г.

1.1.1. Приходи от здравноосигурителни вноски

Здравноосигурителните вноски се дължат: от работодатели за работници и служители, от работници и служители (лична вноска), от самонаети (самоосигуряващи се лица) и от други категории осигурени лица.⁷⁹

През 2021 г. размерът на задължителната здравноосигурителна вноска, определена в ЗБНЗОК⁸⁰, е 8 на сто при запазване на съотношението 60:40 между осигуряващия и осигурения или 4,8 на сто за сметка на осигуряващия, 3,2 на сто за сметка на осигуреното лице и 8 на сто за самоосигуряващо се лице.⁸¹

При планирани със ЗИД на ЗБНЗОК за 2021 г. здравноосигурителни вноски в размер на 3 325 304 хил. лв., са отчетени 3 389 229 хил. лв., или с 1,9 на сто повече от планираните.

Отчетените приходи от здравноосигурителни вноски за 2021 г. са с 337 291 хил. лв. или 11,1 на сто повече от отчетените през 2020 г.

Делът на отчетените здравноосигурителни вноски, съпоставен към здравноосигурителните приходи за 2020 г. е 66,6 на сто, а за 2021 г. намалява на 65,6 на сто.

От отчетените здравноосигурителни вноски за 2021г., с най-голям дял са вноските за работници и служители от работодатели – 56,9 на сто, следвани от личната вноска от работници и служители – 33,5 на сто, вноските от самоосигуряващи се лица – 5,9 на сто и вноските от други категории осигурени лица са 3,8 на сто.

В следващата графика е показано разпределението на отчетените здравноосигурителни вноски по показатели за 2020 г. и 2021 г.

⁷⁶ 4 733 420 хил. лв.

⁷⁷ вноски за работници и служители от работодатели; вноски от работници и служители – лична вноска; вноски от самонаети; вноски от други категории осигурени лица

⁷⁸ чл. 40, ал.ал. 1, 2 и 3 от ЗЗО

⁷⁹ чл. 40 от ЗЗО

⁸⁰ чл. 2 от ЗБНЗОК за 2021 г.

⁸¹ чл. 40, ал. 4а от ЗЗО

(хил. лв.)

Източник: Отчети за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2020 г. и 2021 г.

За двете години се наблюдава плавно увеличение на приходите от здравноосигурителните вноски от работодателите, личните вноски от работници и служители, вноските на самоосигуряващите се и другите категории осигурени лица.

1.1.1.1. Вноски за работници и служители от работодатели

Здравноосигурителни вноски за работници и служители от работодатели са планирани в размер на 1 809 441 хил. лв. за 2021 г. при отчетени за 2020 г. - 1 739 368 хил. лв., което е със 70 073 хил. лв. повече.

Отчетените здравноосигурителни вноски от работодатели за работници и служители през 2021 г. са в размер на 1 927 808 хил. лв. или със 188 440 хил. лв. (10,8 на сто) повече в сравнение с 2020 г.

1.1.1.2. Вноски от работници и служители – лична вноска

Планираните лични вноски на работници и служители за 2021 г. са със 183 804 хил. лв. повече спрямо отчетените за 2020 г.

Постъпилите през 2021 г. приходи от здравноосигурителни вноски от работници и служители (лични вноски) са в размер на 1 134 055 хил. лв., което е със 116 486 хил. лв. повече от отчетените за 2020 г.

1.1.1.3. Вноски от самонаети (самоосигуряващи се лица)

Планираните вноски на самоосигуряващи се лица за 2021 г. са с 9 308 хил. лв. повече спрямо отчетените през 2020 г. - 186 163 хил. лв.

През 2021 г. отчетените вноски от самонаети (самоосигуряващи се лица) са 200 129 хил. лв. и представляват 5,9 на сто от постъпилите здравноосигурителни вноски. Отчетеното изпълнение на приходите от самоосигуряващи се лица за 2021 г. е с 13 966 хил. лв. или с 7,5 на сто повече от предходната 2020 г.

1.1.1.4. Вноски от други категории осигурени лица

Приходите от вноските от други категории осигурени лица са 3,8 на сто от постъпилите здравноосигурителни вноски. Отчетените през 2021 г. приходи по показателя са в размер на 127 237 хил. лв. или с 18 398 хил. лв. (16,9 на сто) повече от предходната година.

1.1.2. Трансфери за здравно осигуряване

От държавния бюджет се предоставят трансфери за осигурителни вноски⁸² за здравно осигуряване на категориите лица, определени в ЗЗО.

Съгласно ЗЗО⁸³ за сметка на държавния бюджет се осигуряват: пенсионерите; безработните; лицата до 18-годишна възраст; студенти, включително чуждестранни студенти; ветераните от войните, военноинвалидите и военнопострадалите; гражданите, които получават месечни и социални помощи и целеви помощи за отопление по реда на Закона за социалното подпомагане и други категории осигурени лица.

Дължимата от бюджета здравноосигурителна вноска за лицата по чл. 40, ал. 3 от ЗЗО се внася в размера, определен в ЗБНЗОК за съответната година, върху 55 на сто от минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица, като всяка следваща година се увеличава с 5 на сто до достигане на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица.⁸⁴

Трансферите за здравно осигуряване за 2021 г. са в размер на 1 780 111 хил. лв., което е изпълнение от 100 на сто спрямо приетите със ЗИД на ЗБНЗОК за 2021 г., и съставляват 34,4 на сто от отчетените здравноосигурителни приходи по бюджета на НЗОК за 2021 г. Получените към 31.12.2021 г. трансфери за здравно осигуряване са с 246 517 хил. лв. или с 16,1 на сто повече в сравнение с предходната година.

В следващата графика са представени получените трансфери за здравно осигуряване за 2020 г. и 2021 г.

С най-висок относителен дял 50 на сто са отчетените трансферите за здравно осигуряване за пенсионери, които през 2021 г. са нараснали със 107 402 хил. лв. или с 13,7 на сто в сравнение с 2020 г.

Получените трансфери през 2021 г. за лица до 18-годишна възраст и след навършване на тази възраст, ако учат редовно - до завършване на средно образование са нараснали със 109 038 хил. лв. или 17,4 на сто спрямо 2020 г.

Трансферите при лицата, получаващи обезщетения за безработица през 2021 г. са с 21 994 хил. лв. повече в сравнение с 2020 г. или ръст от 63 на сто.

Средствата за лицата, получаващи социални помощи и целеви помощи за отопление са нараснали през 2021 г. със 7,2 на сто или с 2 993 хил. лв. спрямо 2020 г.

⁸² чл. 23, ал. 1, т. 2 от ЗЗО

⁸³ чл. 40, ал. 1, т. 4 и т. 8, ал. 2 и ал. 3 от ЗЗО

⁸⁴ чл. 40, ал. 4а от ЗЗО, считано от 01.01.2016 г.

В категория „други“ са включени предоставените от държавния бюджет средства за студентите - редовно обучение; чуждестранните студенти; военноинвалидите и военнопострадалите; лицата в производство за предоставяне на статут на бежанец или право на убежище; задържаните под стража или лишените от свобода; родителите, осиновителите или съпрузите, полагащи грижи за лице с увреждане със загубена работоспособност над 90 на сто, които постоянно се нуждаят от чужда помощ. През 2021 г. средствата предоставени за категория „други“ са нараснали с 5 090 хил. лв. или 10,3 на сто спрямо предходната година.

1.2. Неданъчни приходи

Неданъчните приходи включват: приходи и доходи от собственост; глоби, санкции и наказателни лихви и други неданъчни приходи. През 2021 г. за показателя неданъчни приходи са предвидени 20 498 хил. лв., които са с 1 271 хил. лв. повече от отчетените през предходната година.

Размерът на отчетените за 2021 г. неданъчни приходи е с 4 073 хил. лв. или 21,2 на сто повече в сравнение с 2020 г.

Постъпленията от глоби, санкции и наказателни лихви през 2021 г. са с 3 913 хил. лв. повече спрямо отчетените през 2020 г.

Отчетените неданъчни приходи са в размер на 23 300 хил. лв., което е с 2 802 хил. лв. повече спрямо заложените.

1.3. Получени трансфери от Министерство на здравеопазването

Получените трансфери от МЗ за финансиране на разходите са разпределени за: ЛП – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗО; суми по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО; дейности във връзка с лечението на лица над 18-годишна възраст и на лечението на лица под 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ; МИ, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

През годината са получени трансфери от МЗ по чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците.

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г.⁸⁵ трансфери от МЗ са в размер на 83 400 хил. лв. През периода са получени и допълнителни трансфери от МЗ, одобрени с ПМС⁸⁶ в общ размер на 397 836 хил. лв. за допълнителни разходи за дейности, свързани с COVID-19, както и с ПМС⁸⁷ в размер на 23 171 хил. лв., и допълнителни средства по реда на §2, ал. 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. в размер на 6 900 хил. лв. за дейностите във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ.

Отчетените получени трансфери от МЗ са в размер на 511 307 хил. лв.

Получените средства за ЛП - ваксини и дейности по прилагането им, са в размер на 8 895 хил. лв. и са с 223 хил. лв. или с 2,6 на сто повече в сравнение с получените средства за 2020 г.

Средствата за здравно неосигурени лица, включващи: дейности по амбулаторно проследяване на болни с психични и кожно-венерически заболявания; интензивно лечение, са в размер на 3 054 хил. лв., което е увеличение с 789 хил. лв. или 34,8 на сто спрямо получените средства за предходната година.

⁸⁵ обн., ДВ, бр. 103 от 4.12.2020 г., изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

⁸⁶ ПМС №№ 59/2021 г., 113/2021 г., 177/2021 г., 210/2021 г., 247/2021 г., 330/2021 г., 361/2021 г., 414/2021 г. и 463/2021 г.

⁸⁷ ПМС № 269/2021 г.

За дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от 33 са получени средства в размер на 7 843 хил. лв. или с 932 хил. лв. (13,5 на сто) повече спрямо 2020 г.

Получените средства по чл. 37, ал. 6 от 33О са намалели с 3,1 на сто или с 443 хил. лв., в сравнение с 2020 г., и са в размер на 13 674 хил. лв.

За дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от 33 са получени средства в размер на 39 648 хил. лв., които са с 23 314 хил. лв. или 142,7 на сто повече спрямо предходната година.

За дейности, свързани с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от 33, са отчетени получени средства в размер на 4 423 хил. лв., които са с 3 660 хил. лв. повече или увеличение от 479,8 на сто в сравнение с отчетените средства през 2020 г.

За МИ, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, от МЗ са получени средства в размер на 35 935 хил. лв., които са с 1 596 хил. лв. повече или увеличение с 4,6 на сто в сравнение с получените средства през 2020 г.⁸⁸

1.4. Трансфери от централния бюджет по чл. 5 от ЗБНЗОК за 2021 г.

За срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл. 61, ал. 1 от 33 чрез трансфер от централния бюджет по бюджета на НЗОК се осигуряват средства на изпълнителите на БМП за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за всеки месец.⁸⁹

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г.⁹⁰ средства от централния бюджет са в размер на 237 000 хил. лв., като към 31.12.2021 г. е извършено общо намаление с 39 515 хил. лв., както следва:

а) С ПМС № 463/2021 г.⁹¹ за одобряване на допълнителни трансфери по бюджета на МЗ за 2021 г. е отразено намаление с 39 300 хил. лв. Средствата са за осигуряване на подкрепа на персонала на първа линия, пряко ангажиран с дейности по предотвратяване на разпространението на COVID-19 по време на извънредното положение⁹², и за преодоляване на последиците⁹³, включително за поставяне на ваксини срещу COVID-19 на здравнонеосигурени лица, и е отразено съответното намаление на здравноосигурителните плащания за болнична медицинска помощ.

б) В изпълнение на ПМС № 474/2021 г.⁹⁴ е отразено намаление с 215 хил. лв. за одобряване на допълнителен трансфер по бюджета на държавното обществено осигуряване за 2021 г., със съответното намаление на здравноосигурителните плащания за болнична медицинска помощ.

В резултат, към 31.12.2021 г. и за срока на обявената извънредна епидемична обстановка, по чл. 61, ал. 1 от 33 са отчетени трансфери от централния бюджет в размер на 197 485 хил. лв.

1.5. Трансфери от МТСП по програми за осигуряване на заетост

През 2021 г. е получен трансфер от МТСП в размер на 2 хил. лв. за възстановяване на извършени от НЗОК разходи за възнаграждения и осигурителни вноски по сключен между НЗОК и Агенцията по заетостта договор за наемане на безработно лице.

⁸⁸ § 12 от ЗБНЗОК за 2021 г.

⁸⁹ чл. 5 от ЗБНЗОК за 2021 г.

⁹⁰ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

⁹¹ чл. 2, т. 1 и § 3 и § 4 от ПМС № 463 от 22.12.2021 г.

⁹² обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г.

⁹³ съгласно чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение

⁹⁴ чл. 2, т. 1, § 1 и § 2 от ПМС № 474 от 30.12.2021 г.

1.6. Получени средства от Агенция за социално подпомагане по § 7 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г.

Съгласно § 7 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. средствата по заявени суми от аптеките, сключили договор с НЗОК за предоставени ЛП на ветерани от войните, военнопострадали и военнопострадали, както и за извършената диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на правоимащите лица по реда на ПМС № 17 от 31.01.2007 г. и чрез междуинституционални споразумения за превод на средства във връзка с предписване и отпускане на ЛП, са за сметка на държавния бюджет и се изплащат от АСП чрез НЗОК.

Предоставените средства от АСП на НЗОК за 2021 г. са в размер на 4 761 хил. лв., от които:

а) 4 051 хил. лв. са за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес, което е с 360 хил. лв. повече в сравнение с преведените средства през 2020 г.;

б) 459 хил. лв. са за ЛП⁹⁵ за военнопострадалите и военнопострадалите, което е с 27 хил. лв. повече от средствата получени през 2020 г.;

в) 251 хил. лв. са за ЛП⁹⁶ за ветераните от войните, което е със 174 хил. лв. по-малко от преведените през 2020 г.

Получените през 2021 г. суми от АСП са с 213 хил. лв. повече или 4,7 на сто повече в сравнение с получените средства за 2020 г.⁹⁷

Средствата, получени от АСП по § 7 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. не са планирани в ЗБНЗОК за 2021 г. и не са включени в отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

2. Разходи и трансфери⁹⁸

Средствата на НЗОК⁹⁹ се разходват за: закупуване на отделните видове медицинска и дентална помощ¹⁰⁰, договорена с Националните рамкови договори (НРД) с Български лекарски съюз (БЛС) и Български зъболекарски съюз (БЗС) и с изпълнителите, сключили договори с НЗОК; издръжка на административните дейности по здравното осигуряване; инвестиционни разходи за нуждите на НЗОК, включително придобиване на недвижимо имущество; медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност; закупуване на медицински дейности, включително осигуряването на ЛП и МИ за тях, определени в ЗБНЗОК за съответната календарна година; заплащане на лицата, получили разрешение за търговия на дребно с ЛП, за всяка отчетена рецептурна бланка с предписани ЛП, включени в Позитивния лекарствен списък по чл. 262, ал. 6, т. 1 от Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина, с ниво на заплащане 100 на сто; и други разходи.

Със ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁰¹ са приети общо разходи и трансфери - всичко в размер на 5 341 313 хил. лв., които включват: текущи разходи в размер на 5 186 301 хил. лв.; разходи за придобиване на нефинансови активи в размер 5 000 хил. лв.; резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи – 150 012 хил. лв.

През годината е извършена една актуализация на закона¹⁰², с което са приети общо разходи и трансфери в размер на 5 446 313 хил. лв., включващи: текущи разходи в размер на 5 288 151 хил. лв.; разходи за придобиване на нефинансови активи в размер на 5 000 хил. лв.; резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи –

⁹⁵ чл. 15, ал. 1 и ал. 2 от Закона за военнопострадалите и военнопострадалите

⁹⁶ чл. 4, т. 1 от Закона за ветераните от войните на Република България

⁹⁷ 4 548 хил. лв.

⁹⁸ Одитни доказателства №№ 1, 6, 7 и 8

⁹⁹ чл. 24 от ЗЗО

¹⁰⁰ посочена в чл. 45 от ЗЗО

¹⁰¹ обн. ДВ, бр. 103 от 04.12.2020 г.

¹⁰² изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

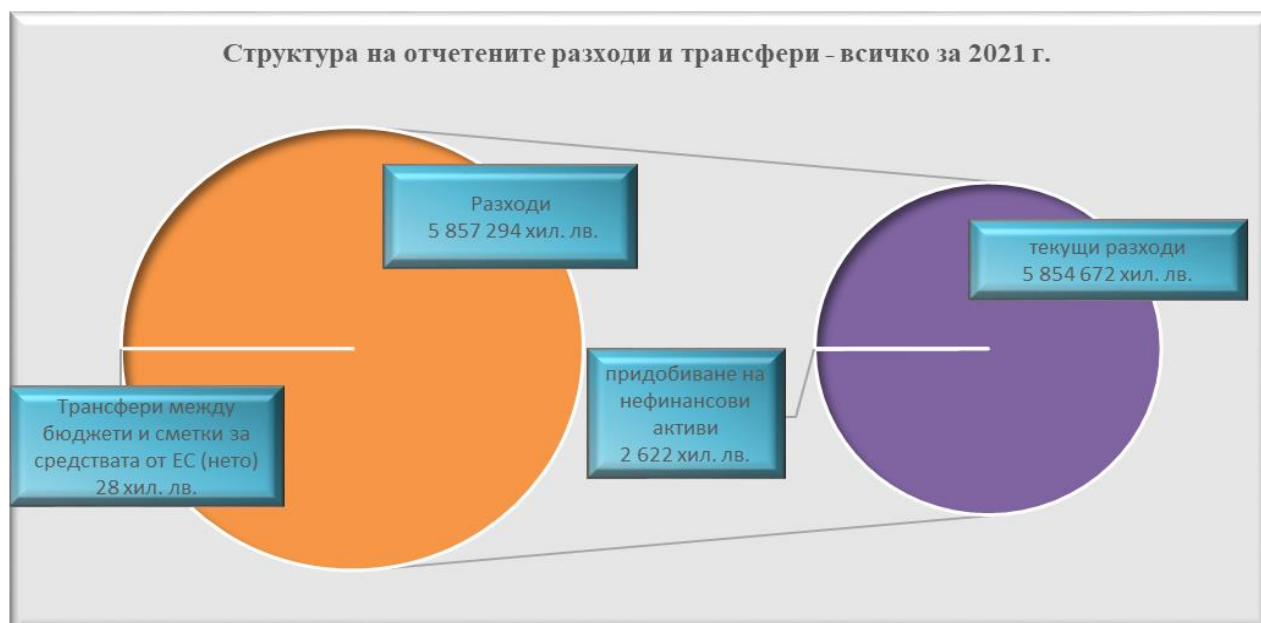
153 162 хил. лв.

С най-голям относителен дял от планираните разходи са текущите разходи с 97,1 на сто¹⁰³ от общия размер на разходите и трансферите. Разходите за придобиване на нефинансови активи са 0,1 на сто от общия размер на разходите и трансферите; резервът, включително за непредвидените и неотложните разходи е 2,8 на сто.

По реда на ПМС¹⁰⁴ през 2021 г., §1, §2 и §4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г., средствата са увеличени с 418 060 хил. лв. и в годишния план¹⁰⁵ общият размер на разходите и трансфери – всичко възлиза на 5 864 373 хил. лв.

За 2021 г. са отчетени 5 857 321 хил. лв. разходи и трансфери - всичко, които са с 411 008 хил. лв. повече от определените в ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁰⁶ и надвишават с 1 119 103 хил. лв. отчетените през 2020 г.¹⁰⁷

В следващата графика е показана структурата на отчетените разходи и трансфери – всичко по изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

Източник: Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

С най-голям относителен дял (99,9 на сто) от отчетените разходи и трансфери - всичко са разходите¹⁰⁸ в размер на 5 857 294 хил. лв., а трансферите между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)¹⁰⁹ са в размер на 28 хил. лв.

От отчетените разходи, с най-голям относителен дял (99,9 на сто) са текущите разходи в размер на 5 854 672 хил. лв., докато разходите за придобиване на нефинансови активи са в размер на 2 622 хил. лв.

¹⁰³ включващи разходи за персонал, издръжка на административните дейности, здравноосигурителни плащания и плащания от получени трансфери от МЗ

¹⁰⁴ ПМС № 59/2021 г., ПМС № 113/2021 г., ПМС № 177/2021 г., ПМС № 210/2021 г., ПМС № 247/2021 г., ПМС № 330/2021 г., ПМС № 361/2021 г., ПМС № 414/2021 г., ПМС № 463/2021 г., ПМС № 269/2021 г., ПМС № 474/2021 г.

¹⁰⁵ Годишният план отразява всички настъпили през годината промени по ЗБНЗОК за 2021 г.

¹⁰⁶ изм. и доп. ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁰⁷ Отчетените разходи и трансфери - всичко за 2020 г. са в размер на 4 738 218 хил. лв.

¹⁰⁸ с включен трансфер към бюджетни организации (ведомствени болници), сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК

¹⁰⁹ Предоставени трансфери

2.1. Разходи¹¹⁰

2.1.1. Текущи разходи

Със ЗБНЗОК за 2021 г.¹¹¹ за текущи разходи са предвидени 5 288 151 хил. лв., като в резултат на извършени корекции през годината в размер на 573 395 хил. лв., годишният план (коригиран бюджет) възлиза на 5 861 546 хил. лв.

Отчетените текущи разходи за 2021 г. са в размер на 5 854 672 хил. лв. (в т.ч. 144 106 хил. лв. трансфер към ведомствени болници), и са с 566 521 хил. лв. или 10,7 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2021 г.

Отчетените текущи разходи през 2021 г. са с 1 126 201 хил. лв. или 23,8 на сто повече спрямо отчетените през 2020 г.¹¹²

С най-голям относителен дял (89,7 на сто) в отчетените текущи разходи за 2021 г. са здравноосигурителните плащания в размер на 5 252 875 хил. лв., в т.ч. 131 648 хил. лв. трансфер към ведомствени болници.

В следващата графика е представена структурата на текущите разходи, отчетени към 31.12.2021 г.

Източник: Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

2.1.1.1. Разходи за персонал

Разходите за персонал включват заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения, други възнаграждения и плащания за персонала, както и задължителните осигурителни вноски за сметка на работодателя.

Със ЗБНЗОК за 2021 г. са планирани разходи за персонал в размер на 56 051 хил. лв. На основание чл. 115 от ЗПФ, с решение¹¹³ на НС на НЗОК са извършени компенсирани промени по показателите на разходите по бюджета на НЗОК за 2021 г., като размерът на разходите за персонал е намален с 260 хил. лв., за сметка на увеличение на средствата за издръжка на административните дейности. По реда на

¹¹⁰ Одитни доказателства №№ 1, 5, 6, 7 и 8

¹¹¹ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹¹² Отчетените текущи разходи за 2020 г. са в размер на 4 728 471 хил. лв., с вкл. трансфер към ведомствени болници (106 933 хил. лв.).

¹¹³ Решение № РД-НС- 04-152/16.12.2021 г. и Докладна записка №21-01-2970/31.12.2021 г.

ЗПФ и Указания на МФ¹¹⁴, във връзка с програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция – България“ 2014-2020 г. и договор¹¹⁵ за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ са утвърдени промени¹¹⁶ от управителя на НЗОК за намаление на средствата с 14 хил. лв. и увеличение на предоставени трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС. След извършените промени годишният план възлиза на 55 777 хил. лв.

Отчетените за 2021 г. разходи за персонал са в размер на 55 760 хил. лв. и представляват 99,5 на сто от планираните със ЗБНЗОК за 2021 г. Съпоставени с отчетените разходи за персонал за 2020 г. в размер на 46 795 хил. лв., се наблюдава увеличение с 8 965 хил. лв. или с 19,2 на сто. Увеличението се дължи на: определения нов размер на индивидуалната основна месечна заплата в НЗОК¹¹⁷; преминаване на служители на длъжност „контрольор в РЗОК“ от трудови към служебни правоотношения¹¹⁸ и промяна в средния размер на индивидуалната основна месечна заплата на длъжности в администрацията¹¹⁹.

2.1.1.2. Издръжка на административните дейности

Разходите за издръжка на административните дейности включват разходи за: външни услуги, командировки в страната, материали, вода, горива, енергия, текущ ремонт, застраховки, договорни санкции и неустойки, съдебни обезщетения и разноски, платени данъци, такси и административни санкции и други.

Планираните със ЗБНЗОК за 2021 г.¹²⁰ средства за издръжка на административните дейности са в размер на 20 640 хил. лв. След изменение и допълнение на ЗБНЗОК за 2021 г.¹²¹ планираните средства са в размер на 30 640 хил. лв. и представляват 0,6 на сто от приетите със закона разходи и трансфери.

На основание чл. 115 от ЗПФ, с решение¹²² на НС на НЗОК са приети компенсирани промени по показателите на разходите на бюджета на НЗОК за 2021 г., като с 2 460 хил. лв. са увеличени разходите за издръжка на административните дейности за сметка на намаление на разходите за персонал с 260 хил. лв. и за придобиване на нефинансови активи с 2 200 хил. лв.

По реда на ЗПФ и Указания на МФ ДДС № 01/15.01.2021 г., по програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г. и договор¹²³ за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ по бюджета на НЗОК от управителя са утвърдени компенсирани промени¹²⁴ за намаление на средствата за административни дейности с 13 хил. лв. нето (в т.ч. 63 хил. лв. извършени разходи за сметка на бюджета за 2021 г. и 50 хил. лв. възстановени разходи по бюджета на НЗОК, за извършени разходи по проекта за 2020 г.) и са увеличени предоставените трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС.

След извършените промени годишният план възлиза на 33 087 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. са изплатени 33 062 хил. лв. за издръжка на административни дейности, което представлява 0,6 на сто от отчетените разходи и трансфери - всичко.

Съпоставени с отчетените разходи за издръжка на административните дейности за 2020 г., които са в размер на 12 719 хил. лв. се наблюдава увеличение с 20 343 хил. лв. или

¹¹⁴ ДДС № 01/15.01.2021 г.

¹¹⁵ № РД-02-29-246/25.09.2019 г.

¹¹⁶ Докладни записки № 21-01-372/15.02.2021 г. и № 21-01-2534/15.11.2021 г.

¹¹⁷ ПМС № 81/2021 г. и ПМС № 82/2021 г.

¹¹⁸ ПМС № 81/2021 г.

¹¹⁹ ПМС № 82/2021 г.

¹²⁰ обн., ДВ, бр. 103 от 4.12.2020 г.

¹²¹ обн., ДВ, бр. 103 от 4.12.2020 г., изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹²² Решение № РД-НС- 04-152/16.12.2021 г. и Докладна записка № 21-01-2970/31.12.2021 г.

¹²³ № РД-02-29-246/25.09.2019 г.

¹²⁴ Докладни записки № 21-01-1280/15.06.2021 г. и № 21-01-2534/15.11.2021 г.

159,9 на сто.

2.1.1.3. Здравноосигурителни плащания

Здравноосигурителните плащания се извършват за: ПИМП; СИМП; дентална помощ; МДД; ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, както и за лекарствени продукти за злокачествени заболявания за лечение в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински дейности; МИ, прилагани в болничната медицинска помощ; БМП; други здравноосигурителни плащания, предвидени в НРД и плащания от трансфери от МЗ, както и за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност.¹²⁵

През 2020 г. са сключени НРД с три годишен период на действие: НРД¹²⁶ за медицинските дейности между НЗОК и БЛС за 2020 – 2022 г.¹²⁷ и НРД¹²⁸ за денталните дейности между НЗОК и БЗС за 2020 – 2022 г.¹²⁹

През 2021 г. продължава действието на подписаните анекси към съответните НРД 2020 – 2022 между НЗОК и БЛС, съответно БЗС¹³⁰, за заплащане на суми за неблагоприятни условия на работа при обявено извънредно положение, съответно извънредна епидемична обстановка в рамките на параметрите по ЗБНЗОК за 2021 г. Заплащането се извършва по условия и ред, определени в „Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка“ (Методиката)¹³¹ в резултат на възникналата през 2020 г. пандемия от COVID-19, в изпълнение на чл. 15а от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, за времето на извънредното положение, съответно на извънредната епидемична обстановка и до три месеца след нейната отмяна.¹³²

Размерът на месечните суми за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка се определя, както следва¹³³: за изпълнителите на извънболнична медицинска и дентална помощ - на базата на стойността на отчетената дейност, включена в подадените ежемесечни файлове за съответния месец и 85 на сто от базисната стойност на дейността за 2020 г., съответно 2021 г.¹³⁴; за изпълнителите на БМП – на базата на стойността на отчетената дейност, включена в подадените ежедневни файлове и 85 на сто от средномесечната стойност за дейността за 2020 г., съответно 2021 г.¹³⁵

В периода след 01.01.2021 г. за изпълнителите на извънболнична, болнична медицинска помощ и дентална помощ, за които няма определена базова стойност през 2020 г., всеки конкретен случай за определяне на базова стойност за 2021 г. се разглежда индивидуално по предложение на съответния директор на РЗОК и се утвърждава от НС на НЗОК.¹³⁶ За дейността на изпълнителите на медицинска и дентална помощ след 30 юни

¹²⁵ чл. 29, ал. 3, т. 1-8 от ЗЗО

¹²⁶ № РД-НС-01-4 от 23.12.2019 г.

¹²⁷ обн., ДВ, бр. 7 от 24.01.2020 г.

¹²⁸ № РД-НС-01-3 от 23.12.2019 г.

¹²⁹ обн., ДВ, бр. 4 от 14.01.2020 г.

¹³⁰ Договор № РД-НС-01-4-7 от 30.12.2020 г. между НЗОК и БЛС; Договор № РД-НС-01-3-4 от 23.12.2020 г. между НЗОК и БЗС

¹³¹ Изменена и допълнена 13 пъти през 2021 г. и отменена с Методика № РД-НС-01-1 от 17.02.2022 г.; Одитно доказателство № 8

¹³² Извънредната епидемична обстановка е отменена на 01.04.2022 г.

¹³³ т. 3 от Методиката № РД-НС-01-1 от 17.02.2022 г.

¹³⁴ т. 3.1. от Методиката

¹³⁵ т. 3.2. от Методиката

¹³⁶ т. 3.3. от Методиката

2021 г., месечните суми се определят, когато стойността на отчетената дейност, включена в подадените ежемесечни/ежедневни файлове за съответния месец е не по-малко от 50 на сто от базисната/средномесечната стойност на дейността за 2021 г.¹³⁷ За дейността на изпълнителите на медицинска помощ след 31 юли 2021 г., месечните суми се определят, когато стойността на отчетената дейност, включена в подадените ежемесечни/ежедневни файлове за съответния месец е не по-малко от 60 на сто от базисната/средномесечната стойност на дейността за 2021 г.¹³⁸

Изпълнителите на ПИМП, СИМП и БМП, определени със заповед на министъра на здравеопазването, получават сума в размер на 10 лв. за поставена доза на препоръчителна ваксина срещу COVID-19, в която се включва и издаване на документ/и за поставянето, например сертификат за ваксинация срещу COVID-19, отговарящ на изискванията на държавите – членки на Европейския съюз.¹³⁹

Изплатените средства за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка се включват при отчитане на изпълнението на годишните стойности за БМП, разпределени по месеци съгласно правилата по чл. 4, ал. 4 от ЗБНЗОК за 2021 г. и участват при прилагането на механизма за гарантиране предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ, договорен с НРД за медицински дейности 2020 – 2022.¹⁴⁰

Заплатените през 2021 г. суми по Методиката възлизат на 407 214 хил. лв. или 7,8 на сто от здравноосигурителните плащания през годината. Размерът на сумите, изплащани на изпълнителите на медицинска помощ за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка се определя от НЗОК ежемесечно за всеки изпълнител на медицинска и/или дентална помощ и МДД, сключил договор с НЗОК по реда на НРД за медицинските дейности 2020 – 2022 г. и НРД за денталните дейности 2020 - 2022, който изрично не е заявил, че не желае да получава суми за неблагоприятни условия на работа.¹⁴¹

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁴² здравноосигурителни плащания са в размер на 5 026 209 хил. лв. След извършена актуализация на закона¹⁴³, разходите за здравноосигурителни плащания са увеличени с 91 850 хил. лв. и са в размер на 5 118 059 хил. лв. Разходите за здравноосигурителните плащания заемат най-голям дял - 96,8 на сто от текущите разходи, както и най-голям дял - 94 на сто от общо разходи и трансфери.

В резултат на извършени промени по бюджета, с решения на НС на НЗОК и с ПМС, размерът на здравноосигурителните плащания е увеличен със 143 317 хил. лв. и в годишния план възлиза на 5 261 376 хил. лв. (в т.ч. 131 648 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).¹⁴⁴

През 2021 г. са отчетени 5 252 875 хил. лв. здравноосигурителни плащания, които са със 134 815 хил. лв. (2,6 на сто) повече спрямо определените със ЗБНЗОК за 2021 г.

Отчетените през 2021 г. здравноосигурителни плащания са повече спрямо отчетените през 2020 г.¹⁴⁵, като увеличението е с 14,5 на сто.

Здравноосигурителните плащания (в т.ч. трансфер към бюджетни организации - ведомствени болници) отчетени през 2021 г., по показатели са както следва:

а) за ПИМП – 283 222 хил. лв.;

б) за СИМП (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение)

¹³⁷ т. 3д. от Методиката

¹³⁸ т. 3 з.е. от Методиката

¹³⁹ т. 3в. от Методиката

¹⁴⁰ Одитно доказателство № 8

¹⁴¹ т. 2 от Методиката

¹⁴² обн., ДВ, бр. 103 от 04.12.2020 г.

¹⁴³ изм. и доп., ДВ, бр.77 от 16.09.2021 г.

¹⁴⁴ Одитни доказателства № 5 и № 6

¹⁴⁵ 4 585 743 хил. лв.

– 306 511 хил. лв.;

в) за дентална помощ – 222 847 хил. лв.;

г) за медико-диагностична дейност – 134 038 хил. лв.;

д) за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги: – 1 403 816 хил. лв., в т.ч. за:

да) за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната – 852 966 хил. лв.;

дб) за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги – 550 849 хил. лв.;

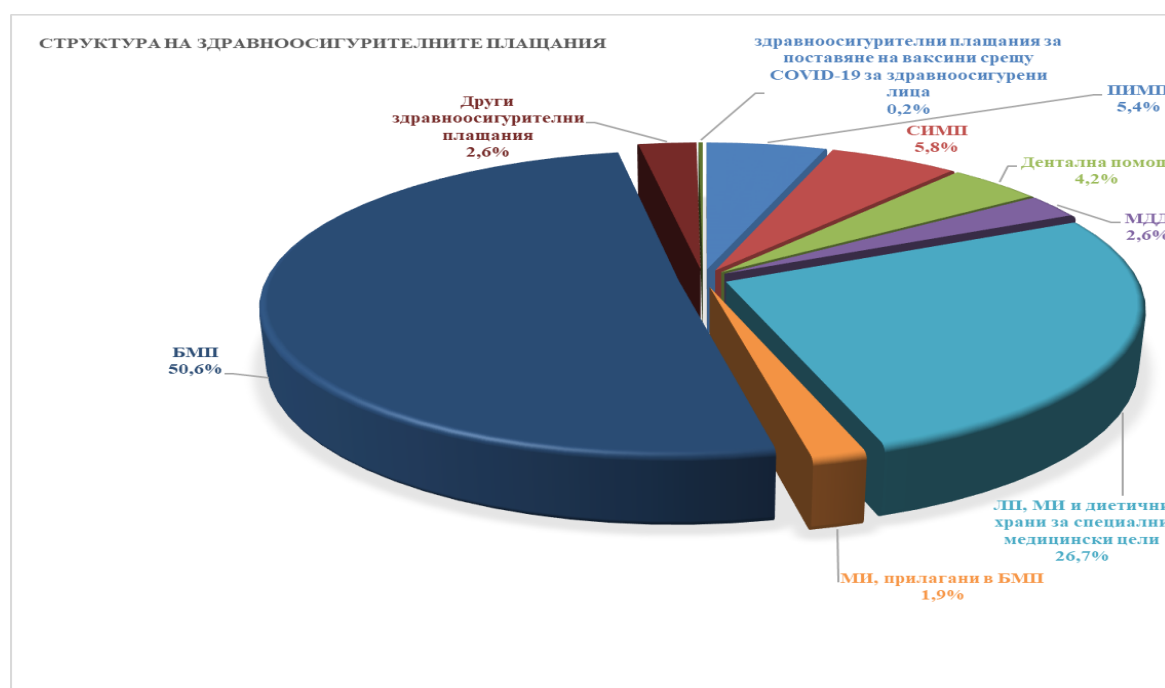
ж) за МИ, прилагани в БМП - 98 119 хил. лв.;

з) за болнична медицинска помощ – 2 656 411 хил. лв.;

и) за други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност – 137 670 хил. лв.

й) за здравноосигурителни плащания за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица – 10 241 хил. лв.

В следващата графика е представена структурата и относителните дялове на здравноосигурителните плащания, отчетени към 31.12.2021 г.

Източник: Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.

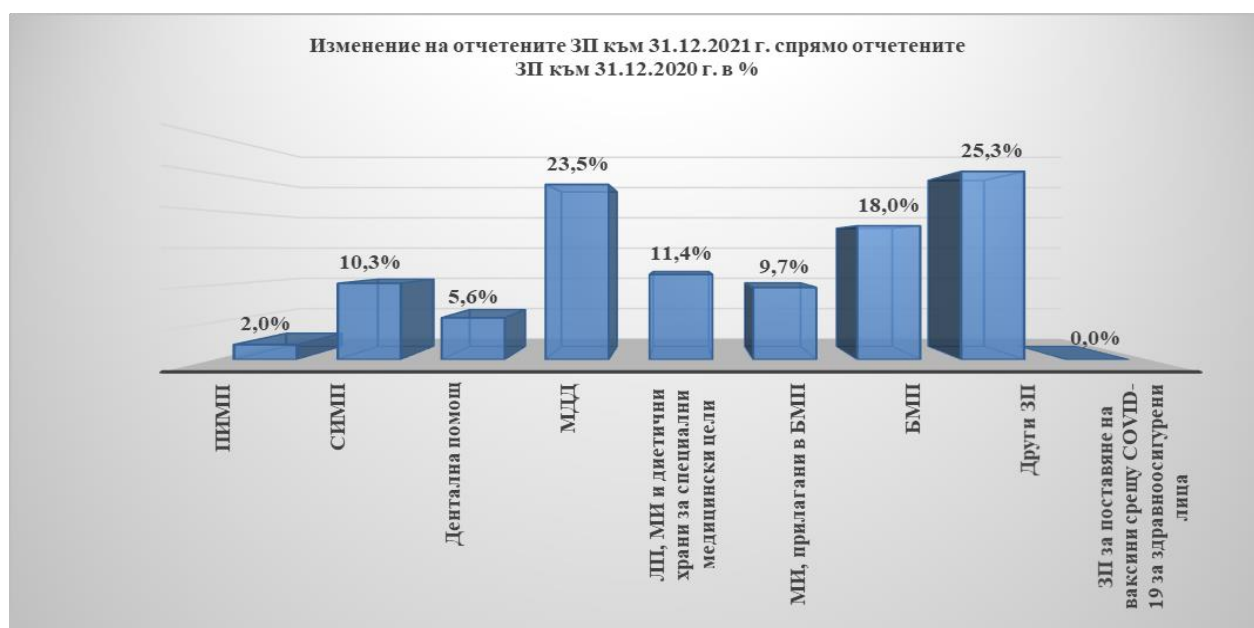
С най-голям относителен дял в общия размер на здравноосигурителни плащания са разходите за БМП – 50,6 на сто, следвани от разходите за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната – 26,7 на сто, и за СИМП – 5,8 на сто.

В следващите графики са съпоставени отчетените здравноосигурителни плащания към 31.12.2020 г. и 31.12.2021 г.

ХИЛ. ЛВ.

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2020 г. и 2021 г.

Източник: Отчети за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2020 г. и 2021 г.

От извършеното сравнение на отчетените здравноосигурителни плащания през 2021 г. спрямо предходната 2020 г. е установено, че плащанията нарастват, както като общ размер, така и по отделните показатели. Най-голям относителен ръст бележат други здравноосигурителни плащания, в т.ч. здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, следвани от разходите за МДД. Най-нисък ръст се отчита при здравноосигурителните плащания за ПИМП, поради общо намаление на регистрираните здравноосигурителни лица и на отчетената профилактична, и диспансерна дейност в следствие на ограниченията, въведени по времето на извънредното положение, съответно на извънредната епидемична обстановка.

2.1.1.3.1. Здравноосигурителни плащания за първична извънболнична медицинска помощ

Първичната извънболнична медицинска помощ е медицинска дейност, с която се предоставя достъп на населението до медицинска помощ. С нея е предвидено да се гарантира профилактика за ранно откриване и предотвратяване на заболявания и навременно оказване на медицинска помощ в случай на заболяване.

Със ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁴⁶ за ПИМП са определени разходи в размер на 268 711 хил. лв. След извършени корекции по реда на ЗЗО¹⁴⁷ и ЗПФ¹⁴⁸ средствата за здравноосигурителни плащания за ПИМП за 2021 г. са увеличени с 15 000 хил. лв. и в годишния план възлизат на 283 711 хил. лв.

Отчетени са 283 222 хил. лв. или с 5,4 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2021 г. През 2021 г. извършените плащания¹⁴⁹ на изпълнителите на ПИМП на суми за работа при неблагоприятни условия по повод обявена епидемична обстановка възлизат на 66 077 хил. лв., в т.ч. 10 523 хил. лв. по т. 6 от Методиката до 85 на сто от базисната стойност на дейността за 2021 г., подлежаща на заплащане през 2021 г., със средства от здравноосигурителните плащания.

За 2021 г. здравноосигурителните плащания за ПИМП представляват 5,4 на сто от всички здравноосигурителни плащания.

Отчетените през 2021 г. здравноосигурителни плащания за ПИМП са с 5 592 хил. лв. или с 2 на сто повече от отчетените¹⁵⁰ през 2020 г.

2.1.1.3.2. Здравноосигурителни плащания за специализирана извънболнична медицинска помощ (вкл. за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение)

Специализираната извънболнична медицинска помощ включва извършване на дейности по диагностика, лечение, рехабилитация и наблюдение на болни; експертиза на временна нетрудоспособност; наблюдение и оказване на медицинска помощ при бременност и майчинство; насочване на пациенти за консултативна и болнична помощ и други.

Здравноосигурителните плащания за СИМП (вкл. за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение) съгласно ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁵¹ са предвидени в размер на 285 229 хил. лв. В резултат на извършени през годината корекции по бюджета на НЗОК, годишният план на здравноосигурителните плащания за СИМП възлиза на 307 229 хил. лв. (в т.ч. 1 201 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

Отчетените през 2021 г. разходи за СИМП в размер на 306 511 хил. лв. са със 7,5 на сто повече от предвидените със ЗБНЗОК за 2021 г. и представляват 5,8 на сто от общия размер на здравноосигурителните плащания. През 2021 г. извършените плащания¹⁵² на изпълнителите на СИМП на суми за работа при неблагоприятни условия по повод обявена епидемична обстановка възлизат на 29 590 хил. лв.

През 2021 г. са отчетени здравноосигурителните плащания за СИМП с 28 512 хил. лв. или 10,3 на сто повече спрямо 2020 г.¹⁵³

2.1.1.3.3. Здравноосигурителни плащания за дентална помощ

Националната здравноосигурителна каса заплаща оказаната помощ на здравноосигурените лица, осъществили правото си на свободен избор, преглед и лечение

¹⁴⁶ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁴⁷ чл. 15, ал. 1, т. 7, чл. 26, ал. 2 от ЗЗО

¹⁴⁸ чл. 116 от ЗПФ

¹⁴⁹ по реда на Методиката и чл. 187а от НРД за медицински дейности за 2020 – 2022 г.

¹⁵⁰ 277 630 хил. лв.

¹⁵¹ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁵² по реда на Методиката и чл. 201а от НРД за медицински дейности за 2020 – 2022 г.

¹⁵³ 278 000 хил. лв.

от лекар по дентална медицина в лечебно заведение за извънболнична дентална помощ, сключило договор с НЗОК. Обемът дейности, които може да получи всяко от здравноосигурените лица, включва първична и специализирана дентална помощ, които са определени в сключения НРД за дентални дейности между НЗОК и БЗС за 2020 – 2022 г.¹⁵⁴

Съгласно ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁵⁵, планираните разходи за здравноосигурителни плащания за дентална помощ са в размер на 215 386 хил. лв. През годината, вследствие на извършени промени по бюджета на НЗОК, годишният план е увеличен със 7 496 хил. лв. и възлиза на 222 882 хил. лв.

Отчетените през 2021 г. средства за дентална помощ в размер на 222 847 хил. лв. са със 7 461 хил. лв. или 3,5 на сто повече от заложените в ЗБНЗОК за 2021 г. и съставляват 4,2 на сто от всички здравноосигурителни плащания. През 2021 г. извършените плащания¹⁵⁶ на изпълнителите на дентална помощ на суми за работа при неблагоприятни условия по повод обявена епидемична обстановка възлизат на 61 602 хил. лв.

Спрямо извършените към 31.12.2020 г.¹⁵⁷ здравноосигурителни плащания за дентална помощ се отчита ръст с 11 868 хил. лв. или с 5,6 на сто.

2.1.1.3.4. Здравноосигурителни плащания за медико-диагностична дейност

Медико-диагностичните дейности включват специализирани и/или високоспециализирани дейности, клинично-лабораторни изследвания, рентгенологични изследвания и клинично-микробиологични изследвания и др.

Съгласно ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁵⁸, планираните разходи за МДД са в размер на 117 286 хил. лв. или 2,3 на сто от планираните здравноосигурителни плащания. В резултат на извършени корекции по бюджета на НЗОК в края на годината, средствата са увеличени с 16 764 хил. лв., като в резултат годишният план за здравноосигурителните плащания за МДД възлиза на 134 050 хил. лв. (в т.ч. 1 019 хил. лв. трансфери към ведомствени болници).

Отчетените за 2021 г. разходи за МДД са в размер на 134 038 хил. лв. (в т.ч. 1 019 хил. лв. трансфери към ведомствени болници), представляват 2,6 на сто от всички отчетени здравноосигурителни плащания и са с 14,3 на сто повече от планираните със ЗБНЗОК за 2021 г. През 2021 г. извършените плащания¹⁵⁹ на изпълнители на МДД на суми за работа при неблагоприятни условия по повод обявена епидемична обстановка възлизат на 10 202 хил. лв.

Спрямо отчетените 108 493 хил. лв. за МДД за 2020 г. се наблюдава увеличение с 25 545 хил. лв. или с 23,5 на сто.

2.1.1.3.5. Здравноосигурителни плащания за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги

Националната здравноосигурителна каса заплаща ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и

¹⁵⁴ <https://www.nhif.bg/page/2054>

¹⁵⁵ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁵⁶ по реда на Методиката и чл. 122а от НРД за медицински дейности за 2020 – 2022 г.

¹⁵⁷ 210 979 хил. лв.

¹⁵⁸ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁵⁹ по реда на Методиката и чл. 205а от НРД за медицински дейности за 2020 – 2022 г.

спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги.

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁶⁰ разходи по този показател са в размер на 1 357 000 хил. лв. или 26,5 на сто от планираните здравноосигурителни плащания.

През 2021 г. са извършени корекции, като общият размер на този вид здравноосигурителни плащания е увеличен с 46 816 хил. лв., като средствата за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната са увеличени с 51 967 хил. лв., а тези за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги са намалени с 5 151 хил. лв.

В резултат на увеличението общият размер на разходите по този показател в годишния план възлиза на 1 403 816 хил. лв., което е с 3,4 на сто повече от определените със ЗБНЗОК за 2021 г.

За 2021 г. отчетените разходи по показателя са в размер на 1 403 816 хил. лв. (в т.ч. 13 237 хил. лв. трансфери към ведомствени болници) или 26,7 на сто от извършените здравноосигурителни плащания.

Планираните със ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁶¹ здравноосигурителни плащания за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната са в размер на 801 000 хил. лв., или 15,7 на сто от определените здравноосигурителни плащания със закона. В резултат на извършените корекции, в годишния план размерът на средствата е увеличен на 852 966 хил. лв., като отчетените средства са 852 966 хил. лв. и представлява 16,2 на сто от извършените здравноосигурителни плащания. С тези средства през 2021 г. са заплатени лекарства, предоставени от аптеките за домашно лечение на здравноосигурени лица в периода 16.11.2020 г. - 30.11.2021 г. Съпоставени с отчетените разходи за 2020 г.¹⁶² се наблюдава увеличение със 73 941 хил. лв. или с 9,5 на сто.

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁶³ разходи за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги са в размер на 556 000 хил. лв. В резултат на извършените корекции, в годишният план размерът на средствата е намален на 550 849 хил. лв., като стойността на отчетеният разход по показателя е 550 849 хил. лв. (в т.ч. 13 237 хил. лв. трансфери към ведомствени болници) и представлява 10,5 на сто от всички здравноосигурителни плащания. Съпоставени с отчетените разходи за 2020 г.¹⁶⁴ се наблюдава увеличение със 70 021 хил. лв. или с 14,6 на сто.

Извършените от НЗОК към 31.12.2021 г. здравноосигурителни плащания по договори с изпълнители на БМП, за приложени ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги, са в размер на 708 218 хил. лв. (в т.ч. 13 237 хил. лв. трансфер за ведомствени болници). С тези средства са заплатени ЛП, приложени от изпълнителите на БМП в периода м. ноември 2020 г. – м. октомври 2021 г. През годината са извършени плащания в размер на 11 хил. лв. по

¹⁶⁰ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁶¹ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁶² 779 025 хил. лв.

¹⁶³ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁶⁴ 480 828 хил. лв.

предявен изпълнителен лист по влязло в сила съдебно решение, представляваща неизплатена главница за приложени ЛП в БМП през месец април 2018 г.

Постъпилите към 31.12.2021 г. отстъпки за ЛП по реда на § 5 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и суми по Наредба № 10/2009 г.¹⁶⁵, които се възстановяват пряко на НЗОК от притежатели на разрешения за употреба на лекарствени продукти, общо в размер на 157 380 хил. лв. са отчетени в намаление на разходите за ЛП в БМП.

2.1.1.3.6. Здравноосигурителни плащания за медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ

Националната здравноосигурителна каса заплаща медицинските изделия, предназначени за заболявания, прилагани в БМП от лечебните заведения.

Със ЗБНЗОК за 2021 г. за медицински изделия са планирани средства в размер на 115 982 хил. лв. или 2,3 на сто от стойността на определените здравноосигурителни плащания.

С извършените компенсирани промени по реда на чл. 115 от ЗПФ през годината, планираните средства са намалени с 14 156 хил. лв. и в годишния план са в размер на 101 826 хил. лв. (в т.ч. 2 167 хил. лв. трансфер за ведомствени болници), което е с 12,2 на сто по-малко от планираните със ЗБНЗОК за 2021 г.

Отчетените здравноосигурителни плащания за МИ, прилагани в БМП са в размер на 98 119 хил. лв. (в т.ч. 2 167 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) и съставляват 1,9 на сто от всички здравноосигурителни плащания.

През 2021 г. плащанията на НЗОК за МИ, прилагани в БМП са към лечебни заведения, в изпълнение на договорите за оказване на БМП¹⁶⁶, и към производители или търговци на едро с МИ или техни упълномощени представители, сключили договори с НЗОК за доставка на МИ по реда на Наредба № 10/2009 г.¹⁶⁷. От извършените разходи през 2021 г., 1 453 хил. лв. представляват плащания на главници по изпълнителни листове на основание влезли в сила съдебни решения за заплащане на незаплатени от НЗОК МИ, приложени при дейност по договори с изпълнители на БМП за стари периоди.

Отчетените средства по показателя са с 8 669 хил. лв. или с 9,7 на сто повече спрямо изразходваните през 2020 г.¹⁶⁸, поради увеличение на обема на отчетената дейност, включване на нови групи на МИ и увеличение на тяхната средната цена¹⁶⁹.

2.1.1.3.7. Здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ

Болничната медицинска помощ включва дейности по клинични пътеки, високоспециализирани медицински дейности, клинични процедури, амбулаторни процедури.

Националната здравноосигурителна каса заплаща оказването на БМП от лечебните заведения, сключили договори с НЗОК.

Със ЗБНЗОК за 2021 г.¹⁷⁰ за БМП са определени средства в размер на 2 659 465 хил. лв. или 52 на сто от планираните здравноосигурителни плащания.

С извършените през годината промени предвидените средства са увеличени общо с 485 хил. лв. и в годишния план възлизат на 2 659 950 хил. лв. (в т.ч. 113 334 хил. лв.

¹⁶⁵ Наредба № 10/2009 г. за условията, реда, механизма и критериите за заплащане от Националната здравноосигурителна каса на лекарствени продукти, медицински изделия и на диетични храни за специални медицински цели и на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хората с увреждания, договаряне на отстъпки и възстановяване на превишените средства при прилагане на механизъм, гарантиращ предвидимост и устойчивост на бюджета на НЗОК

¹⁶⁶ в размер на 41 614 хил. лв.

¹⁶⁷ в размер на 55 052 хил. лв.

¹⁶⁸ 89 449,6 хил. лв.

¹⁶⁹ по реда на Наредба № 10/2009 г., за МИ от списъка по чл. 13, ал. 2, т. 2, б. „б“ от Наредба № 10/2009 г.

¹⁷⁰ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

трансфери към ведомствени болници), което представлява 0,02 на сто увеличение спрямо определените със ЗБНЗОК за 2021 г.

Отчетените средства са в размер на 2 656 411 хил. лв. (в т.ч. 113 334 хил. лв. трансфер за ведомствени болници), от тях 2 458 934 хил. лв. по НРД и 197 477 хил. лв. по чл. 5 от ЗБНЗОК, за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал. Отчетените средства по показателя представляват 99,9 на сто от планираните със закона и заемат най-голям дял от здравноосигурителните плащания – 50,6 на сто.

През 2021 г. извършените плащания¹⁷¹ на изпълнители на БМП на суми за работа при неблагоприятни условия по повод обявена епидемична обстановка възлизат на 295 297 хил. лв.

За сравнение, през 2020 г. са изразходвани 2 251 459 хил. лв., с 404 952 хил. лв. или с 18 на сто по-малко от тези през 2021 г.

2.1.1.3.8. Други здравноосигурителни плащания, в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност

Съгласно ЗЗО¹⁷² по правилата за координация на системите за социална сигурност и двустранни спогодби, НЗОК планира средства в бюджета си, с които се гарантират здравноосигурителните права на: европейските граждани, осигурени в други държави-членки на ЕС, Европейско икономическо пространство, Конфедерация Швейцария, Обединено кралство Великобритания и Северна Ирландия, Република Северна Македония, Република Сърбия и Черна гора, както и на осигурените в тези държави граждани при техния престой или пребиваване на територията на Република България, както и на осигурените в НЗОК лица, при техния престой или пребиваване на територията на тези държави. Средствата са за възстановяване на разходите на държавите, оказали медицинска помощ по реда на правилата за координация на системите за социална сигурност.

През 2021 г. със ЗБНЗОК за здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, са определени средства в размер на 85 000 хил. лв. или 1,7 на сто от планираните здравноосигурителни плащания.

С извършените промени през годината по бюджета на НЗОК са увеличени предвидените със закона средства с 52 670 хил. лв.¹⁷³ или с 61,9 на сто, с което годишния план по показателя възлиза на 137 670 хил. лв. (в т.ч. 273 хил. лв. трансфери към ведомствени болници).

Отчетените през 2021 г. разходи са в размер на 137 670 хил. лв. (в т.ч. 273 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) и представляват 2,6 на сто от всички отчетени здравноосигурителни плащания.

По направление на плащанията по правилата за координация на системите за социална сигурност, отчетените средства са както следва:

а) заплатена медицинска помощ, оказана на територията на Република България от договорни партньори на НЗОК за осигурени в други държави лица, на стойност от 10 926 хил. лв. (в т.ч. 273 хил. лв. трансфер за ведомствени болници);¹⁷⁴

¹⁷¹ по реда на Методиката и чл. 344, ал. 1, т. 1 от НРД за медицински дейности за 2020 – 2022 г.

¹⁷² чл. 29, ал. 3, т. 8 от ЗЗО

¹⁷³ в т.ч. 273 хил. лв. трансфери към ведомствени болници

¹⁷⁴ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 2 „Справка за здравноосигурителните плащания (вкл. трансфер) за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, за периода януари - декември 2021 година, по РЗОК и по месеци и в сравнение с 2020 г.“ и таблица 3 „Справка за стойността на заплатената през 2021 година медицинската помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, на осигурени в други държави лица, по месец на оказване на медицинската помощ и по РЗОК“

б) възстановени през 2021 г. разходи на НЗОК от други държави за получена медицинска помощ на територията на Република България от техни осигурени лица са в размер на 5 509 хил. лв.;¹⁷⁵

Към 31.12.2021 г. общата сума на дължимите от другите държави суми към Република България възлиза на 14 189 хил. лв.¹⁷⁶

в) възстановени разходи на здравноосигурени лица за заплатена от тях медицинска помощ при престой в друга държава, на стойност 850 хил. лв.;¹⁷⁷

г) плащания по постъпили искове от други държави за получени на тяхна територия обезщетения в натура от здравноосигурени лица, осигурени в НЗОК, на стойност 131 420 хил. лв.¹⁷⁸ През 2021 г. са върнати суми от институции в чужди държави в размер на 18 хил. лв.¹⁷⁹, по вече приключили и изплатени от НЗОК суми от минали години, с което са анулирани суми за ползвана медицинска помощ на български здравноосигурени лица.

През 2021 г. са отчетени плащания по правилата за координация на системите за социална сигурност с 27 791 хил. лв. или с 25,3 на сто повече спрямо отчетените 109 879 хил. лв. през 2020 г.

От постъпилите от другите държави искове, по реда за възстановяване на действително извършени разходи, към 01.01.2021 г. НЗОК дължи плащане на други държави на обща стойност 138 674 хил. лв. Постъпилите през 2021 г. нови искове от други държави за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от здравноосигурени лица, са на стойност 108 447 хил. лв., от които са отпаднали задължения на обща стойност 399 хил. лв., поради отхвърлени при проверките искания и от генерирани курсови разлики на основание курса на валутите на БНБ в началото и края на годината. Към 31.12.2021 г. общата стойност на неприключените по искове за здравноосигурителни плащания от други държави възлиза на 115 302 хил. лв. Общата сума дължима от България по искове от други държави за възстановяване по реда на действителни разходи е намаляла с 23 371 хил. лв. или с 16,9 на сто спрямо тази към 31.12.2020 г.¹⁸⁰

2.1.1.3.9. Здравноосигурителни плащания за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица

С изменението на ЗБНЗОК през септември 2021 г.¹⁸¹ в здравноосигурителни разходи е създаден нов показател¹⁸² във връзка със средствата за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица в размер на 14 000 хил. лв., които се

¹⁷⁵ в т.ч. и суми, подлежащи на възстановяване към 01.01.2021 г.

¹⁷⁶ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 13 – „Справка за състоянието по исковете на НЗОК към другите държави за възстановяване на разходи на НЗОК за получена медицинска помощ на територията на България от техни осигурени лица, по държава-дебитор за периода 01.01. - 31.12.2021 година и сравнение с 2020 година“

¹⁷⁷ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 19 „Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01.- 31.12.2021 година за възстановяване на разходи на ЗЗОЛ за заплатена от тях медицинска помощ при престой в друга държава, по държава на получаване на помощта“

¹⁷⁸ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 14 „Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01.- 31.12.2021 година по искове на други държави, за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от ЗОЛ, осигурени в НЗОК, по държави-кредиторки и сравнение с 2020 година“

¹⁷⁹ 8,6 хил. лв. от възстановяване на суми по исковете и 9,3 хил. лв. от курсови разлики по валути, различни от евро

¹⁸⁰ Годишен отчет, Приложение ПКСС, таблица 14 „Справка за здравноосигурителните плащания на НЗОК за периода 01.01.- 31.12.2021 година по искове на други държави, за възстановяване на извършени от тях разходи, за получени на тяхна територия обезщетения в натура от ЗОЛ, осигурени в НЗОК, по държави-кредиторки и сравнение с 2020 година“

¹⁸¹ изм. и доп., ДВ, бр. 77 от 16.09.2021 г.

¹⁸² 1.1.3.9 „Здравноосигурителни плащания за поставяне на ваксини срещу COVID-19 за здравноосигурени лица“

предвиждат за заплащане за поставените дози ваксини по сключените договори с НЗОК на изпълнители на медицинска помощ.

Към 31.12.2021 г. са извършени промени по бюджета на НЗОК, с което са намалени предвидените със закона средства с 3 757 хил. лв. или с 26,8 на сто, с което годишния план по показателя възлиза на 10 243 хил. лв.

Отчетените през 2021 г. разходи са в размер на 10 241 хил. лв. или 73,1 на сто от заложените в закона, и представляват 0,2 на сто от всички отчетени здравноосигурителни плащания.

2.1.1.4. Плащания от трансфери от Министерство на здравеопазването

2.1.1.4.1. Плащания от трансфери от Министерството на здравеопазването по чл. 1, ал. 1, ред 3 от ЗБНЗОК

През 2021 г. плащанията от предоставените от МЗ на НЗОК трансфери са за финансиране на разходите, извършени от НЗОК за: ЛП – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ; плащания за сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО за покриване на разликата между потребителска такса, дължима от пенсионери при посещения при лекар и лекар по дентална медицина, дейности във връзка с лечение на лица до и над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ; МИ, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, както и за плащания за поставяне на ваксини срещу COVID-19 на здравнонеосигурени лица.

Планираните със ЗБНЗОК за 2021 г. плащания от трансфери от МЗ са в размер на 83 400 хил. лв. След извършените промени по реда на: §2, ал. 3 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. в размер на 6 900 хил. лв.; ПМС № 269/2021 г. в размер на 23 171 хил. лв. и 9 ПМС¹⁸³ в размер на 18 148 хил. лв. годишният план възлиза на 131 619 хил. лв. (в т.ч. 1 397 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

Отчетените плащания от трансфери от МЗ към 31.12.2021 г. са в размер на 131 589 хил. лв. и са с 48 189 хил. лв. повече от планираните в закона или 57,8 на сто.

От предоставени трансфери от МЗ през 2021 г. са финансирани разходи, извършени от НЗОК за:

а) ЛП – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ, като приетите със ЗБНЗОК за 2021 г. средства са в размер на 6 576 хил. лв. На основание чл. 115 от ЗПФ, с решения¹⁸⁴ на НС на НЗОК са извършени компенсирани промени и средствата са увеличени с 2 318 хил. лв. за сметка на дейностите във връзка с лечение на лица до и над 18-годишна възраст и сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО.

Към 31.12.2021 г. са отчетени 8 894 хил. лв., като спрямо извършените през 2020 г. плащания в размер на 8 661 хил. лв. се отчита увеличение с 233 хил. лв. или ръст с 2,7 на сто.

б) дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания, като планираните със ЗБНЗОК за 2021 г. средства са в размер на 2 109 хил. лв.

На основание чл. 115 от ЗПФ, с решения¹⁸⁵ на НС на НЗОК са извършени компенсирани промени и средствата са увеличени с 920 хил. лв. за сметка на

¹⁸³ ПМС №№ 59/2021 г., 113/2021 г., 177/2021 г., 2108/2021 г., 2478/2021 г., 330/2021 г., 361/2021 г., 414/2021 г. и 463/2021 г.

¹⁸⁴ Решения № РД-НС-04-121/27.10.2021 г. и № РД-НС-04-152/16.12.2021 г.

¹⁸⁵ Решения № РД-НС-04-121/27.10.2021 г. и № РД-НС-04-152/16.12.2021 г.

дейностите във връзка с лечение на лица до и над 18-годишна възраст и сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО.

Към 31.12.2021 г. са отчетени 3 029 хил. лв. (в т.ч. трансфер към ведомствени болници в размер на 94 хил. лв.) или 43,6 на сто повече от заложените средства в закона. Отчита се ръст със 764 хил. лв. или 33,7 на сто спрямо извършените плащания през 2020 г.¹⁸⁶

в) дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗ, като приетите със ЗБНЗОК за 2021 г. средства са в размер на 6 680 хил. лв. След извършени компенсирани промени¹⁸⁷ средствата са увеличени с 1 163 хил. лв. за сметка на тези за дейностите във връзка с лечение на лица до и над 18-годишна възраст и сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО.

Към 31.12.2021 г. са изплатени 7 843 хил. лв. или със 17,4 на сто повече от заложените в закона средства. Спрямо платените през 2020 г. средства се отчита увеличение с 948 хил. лв. или с 13,7 на сто.

г) плащания на сумите по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО в размер на 16 035 хил. лв., приети със ЗБНЗОК за 2021 г. По реда на чл. 115 от ЗПФ¹⁸⁸ средствата са намалени с 2 363 хил. лв.

Отчетените плащания към 31.12.2021 г. са в размер на 13 672 хил. лв. (в т.ч. трансфер към ведомствени болници в размер на 11 хил. лв.) Отчита се намаление на заплатените средства спрямо 2020 г.¹⁸⁹ с 405 хил. лв. или 2,9 на сто.

д) дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ, като приетите със ЗБНЗОК за 2021 г. средства са в размер на 12 000 хил. лв.

С решения на НС на НЗОК и утвърдени компенсирани промени от управителя средствата в годишния план възлизат на 41 900 хил. лв.¹⁹⁰ и към 31.12.2021 г. са изплатени 41 871 хил. лв. Спрямо платените през 2020 г.¹⁹¹ средства се отчита увеличение с 25 219 хил. лв. или със 151,4 на сто.

е) дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и ал. 6 от ЗЗ, като приетите със ЗБНЗОК за 2021 г. средства са в размер на 2 000 хил. лв. С решение на НС на НЗОК и утвърдени компенсирани промени от управителя средствата в годишния план възлизат на 1 935 хил. лв.¹⁹²

Към 31.12.2021 г. са изплатени 1 935 хил. лв. Отчита се увеличение на заплатените средства спрямо 2020 г.¹⁹³ с 1 611 хил. лв. или 496,9 на сто.

ж) МИ, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, като планираните със ЗБНЗОК за 2021 г. средства са в размер на 38 000 хил. лв. Извършени¹⁹⁴ са компенсирани промени, в резултат на които средствата са намалени с 1 883 хил. лв. Отчетените разходи са в размер на 36 117 хил. лв. или с 5 на сто по-малко от планираните в закона средства.

Съгласно § 12 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. НЗОК заплаща стойността на предоставените на хората с увреждания помощни средства, приспособленията, съоръженията и МИ за хората с увреждания до 31 декември 2021 г., чрез АСП, като НЗОК превежда необходимите средства за заплащане на заявените суми.

¹⁸⁶ Платени средства към 31.12.2020 г. в размер на 2 265 хил. лв.

¹⁸⁷ Решения № РД-НС-04-121/27.10.2021 г. и № РД-НС-04-152/16.12.2021 г.

¹⁸⁸ Решения № РД-НС-04-49/22.04.2021 г. и № РД-НС-04-152/16.12.2021 г.

¹⁸⁹ Платени средства към 31.12.2020 г. в размер на 14 077 хил. лв.

¹⁹⁰ Решения №№ РД-НС-04-49/22.04.2021 г., РД-НС-04-121/27.10.2021 г. и РД-НС-04-152/16.12.2021 г., и Докладни записки № 21-01-2970/31.12.2021 г. и № 21-01-1762/13.08.2021 г.

¹⁹¹ Платени средства към 31.12.2020 г. в размер на 16 652 хил. лв.

¹⁹² Решение № РД-НС- 04-152/16.12.2021г. и Докладни записки № 21-01-2970/31.12.2021 г. и № 21-01-1762/13.08.2021 г.

¹⁹³ Платени средства към 31.12.2020 г. в размер на 324 хил. лв.

¹⁹⁴ Решения № РД-НС-04-49/22.04.2021 г. и № РД-НС- 04-152/16.12.2021 г. и Докладна записка № 21-01-2970/31.12.2021 г.

През 2021 г. НЗОК предоставя заявените средства от АСП в размер на 36 117 хил. лв.

з) плащания за поставяне на ваксини срещу COVID-19 на здравнонеосигурени лица в размер на 18 148 хил. лв. В резултат на извършени промени средствата са увеличени с 81 хил. лв., с което годишния план възлиза на 18 229 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. са отчетени 18 229 хил. лв. (в т.ч. 1 291 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

2.1.1.4.2. Плащания от трансфер от МЗ на изпълнителите на медицинска помощ, за персонала пряко ангажиран с дейности по време на извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на COVID-19, съгласно чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците

Към 31.12.2021 г. извършените плащания от получени трансфери от МЗ по ПМС са в размер на 381 386 хил. лв. (в т.ч. 11 061 хил. лв. трансфер за ведомствени болници), и са разходвани за:

а) субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия за осъществяване на болнична помощ и извършените плащания от НЗОК са в размер на 299 545 хил. лв. (в т.ч. 10 964 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

б) субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия (други субсидии и плащания) извършените плащания от НЗОК са в размер на 81 840 хил. лв. (в т.ч. 97 хил. лв. трансфер за ведомствени болници). Сумите, заплатени по изпълнители на извънболнична медицинска помощ са както следва:

- на изпълнители на ПИМП по реда на т. 6а и т.6аа от Методиката - 55 553 хил. лв.;
- на изпълнители на СИМП (МЦ/ДКЦ) по реда на т. 8б. Методиката - 17 688 хил. лв.;
- на лаборатории по заповед по реда на т. 8д. от Методиката - 8 599 хил. лв. (в т.ч. 97 хил. лв. трансфер за ведомствени болници).

2.1.2. Придобиване на нефинансови активи

В ЗБНЗОК за 2021 г. за придобиване на нефинансови активи са предвидени 5 000 хил. лв., които заемат дял от 0,1 на сто от планираните разходи и трансфери.

С решение¹⁹⁵ на НС на НЗОК и утвърдени от управителя¹⁹⁶ вътрешно-компенсирани промени средствата са намалени с 2 200 хил. лв., или 44 на сто за сметка на увеличение на средствата за издръжка на административните дейности. След извършените промени годишния план възлиза на 2 800 хил. лв.

Към 31.12.2021 г. са изплатени 2 622 хил. лв. за придобиване на нефинансови активи, което представлява 0,04 на сто от отчетените разходи и трансфери - всичко.

Разходите са извършени основно за придобиване на компютри и хардуер, програмни продукти и лицензи за програмни продукти, за административното осигуряване на дейността на НЗОК.

Отчетените през 2021 г. средства за придобиване на нефинансови активи, съпоставени с 2020 г.¹⁹⁷ са намалени с 1 971 хил. лв. или с 42,9 на сто.

2.1.3. Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи¹⁹⁸

В съответствие с разпоредбите на ЗЗО¹⁹⁹ в бюджета на НЗОК задължително се предвижда резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи в размер на сумата

¹⁹⁵ Решение № РД-НС- 04-152/16.12.2021 г.

¹⁹⁶ Докладна записка вх.№21-01-2970/31.12.2021г.

¹⁹⁷ Отчетени средства към 31.12.2020 г. в размер на 4 593 хил. лв.

¹⁹⁸ Одитни доказателства № 5 и № 6

от три на сто от събраните приходи от здравноосигурителни вноски и трансферите за здравноосигурителни вноски от други бюджети и други приходи.

Съгласно ЗЗО²⁰⁰ със средствата от резерва се плащат разходи в случай на значителни отклонения от равномерното разходване на средствата за здравноосигурителни плащания, като е в правомощията на НС на НЗОК да взема решения за използването на средствата от резерва. Приетият със ЗБНЗОК за 2021 г.²⁰¹ резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи е в размер на 150 012 хил. лв. След изменение и допълнение на ЗБНЗОК за 2021 г.²⁰² приетият резерв е в размер на 153 162 хил. лв.

С решения²⁰³ на НС на НЗОК средствата от резерва са освободени и разпределени за здравноосигурителни плащания, както следва:

- а) 15 000 хил. лв. за ПИМП - 9,8 на сто от средствата, предвидени за резерв;
- б) 22 000 хил. лв. за СИМП - 14,4 на сто;
- в) 16 764 хил. лв. за МДД - 10,9 на сто;
- г) 7 496 хил. лв. за ДП - 4,9 на сто;
- д) 40 000 хил. лв. за БМП - 26,1 на сто;
- е) 37 000 хил. лв. за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги (24,2 на сто от средствата предвидени в резерва), в т.ч. 22 000 хил. лв. за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, като от тях 13 000 хил. лв. са за ЛП, назначени с протокол, за които се извършва експертиза и 9 000 хил. лв. за ЛП, МИ и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната и 15 000 хил. лв. за ЛП за лечение на злокачествени заболявания и ЛП при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, в условията на БМП, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги;
- ж) 14 903 хил. лв. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност - 9,7 на сто.

През 2021 г. средствата от резерва по бюджета на НЗОК са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

2.2. Предоставени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК

По реда на § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ²⁰⁴, здравноосигурителните плащания и тези от трансфери от МЗ по договори²⁰⁵, сключени между разпоредители с бюджет и НЗОК, се отчитат като трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК. Управителят на НЗОК ежесечно, след отчитането на извършените през предходния месец плащания, утвърждава компенсирани промени между трансферите по бюджета на НЗОК.

През 2021 г. от управителя на НЗОК са утвърдени компенсирани промени²⁰⁶ между показателите за здравноосигурителни плащания и плащания от трансфери от МЗ.

¹⁹⁹ чл. 26, ал. 1, т. 1 и т. 2 от ЗЗО

²⁰⁰ чл. 26, ал. 2 от ЗЗО

²⁰¹ обн., ДВ, бр. 103 от 4.12.2020 г.

²⁰² изм. и доп., бр. 77 от 16.09.2021 г.

²⁰³ Решения № РД-НС-04-144/25.11.2021 г. и № РД-НС- 04-152/16.12.2021 г.

²⁰⁴ ДР № 1 от 18.01.2021 г.

²⁰⁵ чл. 59, ал. 1 от ЗЗО

²⁰⁶ Одитно доказателство № 5 и № 6

Отчетените трансфери към ведомствените болници са в размер на 144 106 хил. лв., като от тях: 131 648 хил. лв. са от средствата за здравноосигурителни плащания; 1 397 хил. лв. от плащания от трансфери от МЗ по ал. 1, ред 3 от ЗБНЗОК и 11 061 хил. лв. от плащания от трансфер от МЗ на изпълнителите на медицинска помощ, за персонала пряко ангажиран с дейности по време на извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на COVID-19²⁰⁷.

2.3. Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)

В изпълнение на програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г. и договор²⁰⁸ за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ, към 31.12.2021 г. от управителя на НЗОК са утвърдени компенсирани промени за намаление на средствата за разходи за персонал и издръжка на административни дейности съответно с 14 хил. лв. и 63 хил. лв. или в общ размер на 77 хил. лв., които средства са от бюджета на НЗОК за 2021 г. Утвърдена е компенсирана промяна²⁰⁹ от управителя на НЗОК за намаление на средствата за трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето) в размер на 50 хил. лв. за сметка на увеличение на средствата за издръжка на административните дейности.

Към 31.12.2021 г. отчетените средства за трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето) са в размер на 28 хил. лв.

3. Бюджетно салдо²¹⁰

Съгласно ЗБНЗОК за 2021 г., бюджетът на НЗОК за 2021 г. е приет с балансирано бюджетно салдо.

В резултат на отчетените към 31.12.2021 г. разходи и трансфери - всичко в общ размер на 5 857 321 хил. лв., спрямо отчетените приходи и трансфери - всичко в общ размер на 5 901 433 хил. лв. се формира положително бюджетно салдо за годината в размер на 44 112 хил. лв.

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. е отчетено в съответствие с показателите на ЗБНЗОК за 2021 г. Извършените през годината промени между елементите на разходите и трансферите са в рамките на бюджета и са в съответствие с нормативните изисквания.

Част четвърта ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на резултатите от извършения одит на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г., са налице основания за изразяване на следното заключение:

По отношение на процеса по **„Изготвяне, одобряване и представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.“** е констатирано съответствие във всички съществени аспекти, с изключение на неспазване разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от ЗЗО за внасянето на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет в Народното събрание не по-късно от 30.06.2022 г.

По отношение на процесите **„Структуриране и съдържание на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г.“** и **„Отчитане изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.“** е установено съответствие във всички съществени аспекти.

През одитирания период състоянието на СФУК в изследваната област е добро, с

²⁰⁷ съгласно чл. 15а, ал.1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците

²⁰⁸ № РД-02-29-246/25.09.2019 г.

²⁰⁹ Докладна записка № 21-01-1762/13.08.2021 г.

²¹⁰ Одитно доказателство № 1

изключение на дейността по представяне на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г., където контролните процедури не са осигурили съответствие с нормативните изисквания.

Част пета

ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Фактите и обстоятелствата, установени при одита и отразени в проекта на одитен доклад за извършен одит на отчета за изпълнение на бюджета на НЗОК за 2021 г., са съгласувани²¹¹ с представители на НЗОК. Представените по време на одита отговори на въпроси и информация от отговорните длъжностни лица са взети предвид при изготвянето на проекта на одитен доклад.

В подкрепа на констатациите от одитния доклад са събрани 8 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 364 от 05.10.2022 г. на Сметната палата.

²¹¹ на 23.08.2022 г.

№	Опис на приложенията към Одитен доклад № 0600100822	Бр. стр.
1.	Извършени промени по бюджета на НЗОК за 2021 г. по показатели	10

Приложение № 1

Извършени промени по бюджета на НЗОК за 2021 г. по показатели

№ по ред	ПОКАЗАТЕЛИ с включен / прехвърлен трансфер към ведомствени болници (в хил. лв.)	РД-НС-04-144/ 25.11.2021 г., РД-НС- 04-152/ 16.12.2021 г. резерв	РД-НС-04-49/ 22.04.2021г., РД-НС-04-121/ 27.10.2021г., РД-НС-04-152/ 16.12.2021г., ДЗ вх. № 21-01- 2970/ 31.12.2021 г. вътрешно- компенсиран промени	РД-НС- 04-152 /16.12.2021 г. § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. преизпълнение на приходите	ДЗ вх. № 21-01-2970/ 31.12.2021 г. §2 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. - МЗ	ДЗ вх. № 21-01-372/ 15.02.2021 г., вх. № 21-01-1280/ 15.06.2021 г., вх. № 21-01-1762/ 13.08.2021 г., вх. № 21-01-2534/ 15.11.2021 г. Програма за трансгранично сътрудничество (ЕС)	ДЗ вх. № 21-01-1762/ 13.08.2021 г. Допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 269/2021 г. (МЗ)	вх. № 21-01-605/ 16.3.2021г. - ПМС № 59, вх. № 21-01-838/ 15.4.2021 г. - ПМС № 113, вх. № 21-01- 1033/ 14.5.2021 г. - ПМС № 177, вх. № 21-01- 1523/ 14.07.2021 г. – ПМС № 210, вх. № 21-01- 1762/ 13.8.2021 г. - ПМС № 247, вх. № 21-01- 2239/ 14.10.2021 г. - §42+/-§43, вх. № 21-01- 2534/ 15.11.2021г. - МПС № 330, 361, вх. № 21-01-2794 /10.12.21г. - ПМС № 414, вх. № 21-01- 2970/ 31.12.21 г. – ПМС № 463 с вкл. чл. 5, ПМС № 414 Допълнителен трансфер от МЗ по съответните ПМС - МЗ/чл. 5	вх. № 21-01- 2970/ 31.12.21г. Намаление на трансфери от централния бюджет по чл. 5 по ПМС № 474/2021 г. (чл. 5)	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2021 г. (с включен трансфер към ведомствени болници)	ДЗ вх. №№ 21-01-372/ 15.02.2021 г.; 21-01-605/ 16.03.2021 г.; 21-01-838/ 15.04.2021 г.; 21-01-1033/ 14.05.2021 г.; 21-01-1280/ 15.06.2021 г.; 21-01-1523/ 14.07.2021 г.; 21-01-1762/ 13.08.2021 г.; 21-01-1999/ 15.09.2021 г.; 21-01-2239/ 14.10.2021 г.; 21-01-2534/ 15.11.2021 г.; 21-01-2794/ 10.12.2021 г.; 21-01-2970/ 31.12.2021 г. Указания на МФ ДР № 1 от 18.01.2021 г. и §4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г.	Общо промени по бюджета на НЗОК за 2021 г. (с прехвърлен трансфер към ведомствени болници)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
I.	ПРИХОДИ И ТРАНСФЕРИ – ВСИЧКО	0,0	0,0	29 669,6	6 900,0	0,0	23 170,6	358 535,6	-215,2	418 060,5	0,0	418 060,5
1.	Здравноосигурителни приходи	0,0	0,0	28 049,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	28 049,7	0,0	28 049,7

1.1.	Здравноосигурителни вноски			28 049,7						28 049,7		28 049,7
1.2.	Трансфери за здравно осигуряване									0,0		0,0
2.	Неданъчни приходи и други приходи (вкл. Помощи и дарения)			1 619,9						1 619,9		1 619,9
3.	Получени трансфери от Министерството на здравеопазването за :	0,0	0,0	0,0	6 900,0	0,0	23 170,6	397 835,6	0,0	427 906,2	0,0	427 906,2
3.1.	Лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето		2 318,5							2 318,5		2 318,5
3.2.	Дейности за здравноосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с психиатрични заболявания и комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически заболявания по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 3а и 6б от Закона за здравето		919,5							919,5		919,5
3.3.	Дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето		1 162,7							1 162,7		1 162,7
3.4.	Суми по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравното осигуряване		-2 362,9							-2 362,9		-2 362,9
3.5.	Дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето		575,5		6 900,0		22 424,1			29 899,5		29 899,5
3.6.	Дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от Закона за здравето		-811,3				746,5			-64,8		-64,8

3.7.	Медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване		-1 883,2							-1 883,2		-1 883,2
3.8.	Допълнителен трансфер от МЗ по чл.15а, ал.1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците		81,2					397 835,6		397 916,7		397 916,7
4.	Трансфери от централния бюджет по чл. 5							-39 300,0	-215,2	-39 515,2		-39 515,2
5.	Трансфери за поети осигурителни вноски и данъци									0,0		0,0
6.	Трансфери от МТСП по програми за осигуряване на заетост (+/-)									0,0		0,0
II.	РАЗХОДИ И ТРАНСФЕРИ - ВСИЧКО	0,0	0,0	29 669,6	6 900,0	0,0	23 170,6	358 535,6	-215,2	418 060,5	0,0	418 060,5
1.	РАЗХОДИ	0,0	0,0	29 669,6	6 900,0	-27,7	23 170,6	358 535,6	-215,2	418 032,8	-144 105,9	273 927,0
1.1.	Текущи разходи	153 162,4	2 200,0	29 669,6	6 900,0	-27,7	23 170,6	358 535,6	-215,2	573 395,2	-144 105,9	429 289,4
1.1.1.	Разходи за персонал		-260,0			-14,2				-274,2		-274,2
1.1.2.	Издръжка на административните дейности		2 460,0			-13,5				2 446,5		2 446,5
1.1.3.	Здравноосигурителни плащания	153 162,4	0,0	29 669,6	0,0	0,0	0,0	-39 300,0	-215,2	143 316,8	-131 648,0	11 668,7
1.1.3.1.	Първична извънболнична медицинска помощ	15 000,0								15 000,0	0,0	15 000,0
1.1.3.2.	Специализирана извънболнична медицинска помощ (включително за комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение)	22 000,0								22 000,0	-1 201,4	20 798,6
1.1.3.3.	Дентална помощ	7 496,0								7 496,0	0,0	7 496,0

1.1.3.4.	Медико-диагностична дейност	16 763,8								16 763,8	-1 019,1	15 744,8
1.1.3.5.	Лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната, за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на болничната медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги:	37 000,0	9 815,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	46 815,8	-13 237,4	33 578,5
1.1.3.5.1.	в т.ч. за лекарствени продукти, медицински изделия и диетични храни за специални медицински цели за домашно лечение на територията на страната	22 000,0	29 966,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	51 966,4	0,0	51 966,4
1.1.3.5.1.1.	в т.ч. лекарствени продукти, за домашно лечение на територията на страната, назначени с протокол, за които се извършва експертиза	13 000,0	16 758,8							29 758,8		29 758,8
1.1.3.5.1.2.	в т.ч. лекарствени продукти за домашно лечение на територията на	9 000,0	13 207,6							22 207,6		22 207,6

	страната извън тези по т. 1.1.3.5.1.1., медицински изделия и диетични храни в извънболничната помощ											
1.1.3.5.2.	в т.ч. за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на болнична медицинска помощ, които НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги	15 000,0	-20 150,6							-5 150,6	-13 237,4	-18 388,0
1.1.3.6.	Медицински изделия, прилагани в болничната медицинска помощ		-14 155,8							-14 155,8	-2 166,6	-16 322,4
1.1.3.7.	Болнична медицинска помощ	40 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-39 300,0	-215,2	484,8	-113 333,6	-112 848,8
1.1.3.7.1.	в т.ч. по НРД	40 000,0								40 000,0	-101 442,9	-61 442,9
1.1.3.7.2.	в т.ч. по чл.5 от ЗБНЗОК за 2021 г.							-39 300,0	-215,2	-39 515,2	-11 890,7	-51 405,9
1.1.3.8.	Други здравноосигурителни плащания	14 902,6	8 097,4	29 669,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52 669,5	-272,6	52 396,9
1.1.3.8.1.	в т.ч. за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност	14 902,6	8 097,4	29 669,6						52 669,5	-272,6	52 396,9

1.1.3.9	Здравноосигурителни плащания за поставяне на ваксини срещу COVID -19 за здравноосигурени лица		-3 757,4							-3 757,4	-417,5	-4 174,8
1.1.4.	Плащания от трансфери от Министерството на здравеопазването по ал. 1, ред 3, за:	0,0	0,0	0,0	6 900,0	0,0	23 170,6	18 147,8	0,0	48 218,4	-1 396,6	46 821,7
1.1.4.1.	лекарствени продукти – ваксини и дейности по прилагането им по чл. 82, ал. 2, т. 3 от Закона за здравето		2 318,5							2 318,5	0,0	2 318,5
1.1.4.2.	дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с психиатрични заболявания и комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически заболявания по чл. 82, ал. 1, т. 1а, 3а и 6б от Закона за здравето		919,5							919,5	-94,3	825,2
1.1.4.3.	дейности за здравнонеосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от Закона за здравето		1 162,7							1 162,7	0,0	1 162,7
1.1.4.4.	суми по чл. 37, ал. 6 от Закона за здравното осигуряване		-2 362,9							-2 362,9	-11,2	-2 374,0
1.1.4.5.	дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето		575,5		6 900,0		22 424,1			29 899,5	0,0	29 899,5
1.1.4.6.	дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл.82, ал.1а и 6 от Закона за здравето		-811,3				746,5			-64,8	0,0	-64,8

1.1.4.7.	медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване		-1 883,2							-1 883,2	0,0	-1 883,2
1.1.4.8.	плащания за поставяне на ваксини срещу COVID-19 с трансфер от МЗ		81,2					18 147,8		18 228,9	-1 291,2	16 937,7
1.1.5.	Плащания от трансфер от Министерството на здравеопазването на изпълнителите на медицинска помощ, за персонала пряко ангажиран с дейности по време на извънредна епидемична обстановка, поради епидемично разпространение на COVID -19, съгласно чл. 15а, ал.1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците:	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	379 687,8	0,0	379 687,8	-11 061,2	368 626,6
1.1.5.1.	субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия за осъществяване на болнична помощ							298 211,7		298 211,7	-10 964,3	287 247,4
1.1.5.2.	субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия (други субсидии и плащания)							81 476,1		81 476,1	-96,9	81 379,2
1.2.	Придобиване на нефинансови активи		-2 200,0							-2 200,0		-2 200,0
1.3.	Резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи	-153 162,4								-153 162,4		-153 162,4
1.3.1.	в т.ч. за здравноосигурителни плащания за	-15 000,0								-15 000,0		-15 000,0

	първична извънболнична медицинска помощ											
1.3.2.	в т.ч. за здравноосигурителни плащания за специализирана извънболнична медицинска помощ	-22 000,0								-22 000,0		-22 000,0
1.3.3.	в т.ч. за здравноосигурителни плащания за медико- диагностична дейност	-15 000,0								-15 000,0		-15 000,0
1.3.4.	в т.ч. за здравноосигурителни плащания за болнична медицинска помощ	-40 000,0								-40 000,0		-40 000,0
1.3.5.	в т.ч. лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната, назначени с протокол, за които се извършва експертиза	-13 000,0								-13 000,0		-13 000,0
1.3.6.	в т.ч. лекарствени продукти за домашно лечение на територията на страната извън тези по т. 1.1.3.5.1.1, медицински изделия и диетични храни в извънболничната помощ	-9 000,0								-9 000,0		-9 000,0
1.3.7.	в т.ч. за лекарствени продукти за лечение на злокачествени заболявания и лекарствени продукти при животозастрашаващи кръвоизливи и спешни оперативни и инвазивни интервенции при пациенти с вродени коагулопатии, включени в пакета здравни дейности, гарантиран от бюджета на НЗОК, и прилагани в условията на болнична медицинска помощ,	-15 000,0								-15 000,0		-15 000,0

	конто НЗОК заплаща извън стойността на оказваните медицински услуги											
1.3.8.	в т.ч. за здравноосигурителни плащания за здравни грижи съгласно §8, ал.2	-20 000,0								-20 000,0		-20 000,0
1.3.9.	в т.ч. за здравноосигурителни плащания за медицинско изделие "тотална зъбна протеза"	-2 000,0								-2 000,0		-2 000,0
2.	Предоставени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК									0,0	144 105,9	144 105,9
3.	Трансфери между бюджети и сметки за средствата от ЕС (нето)	0,0	0,0	0,0	0,0	27,7	0,0	0,0	0,0	27,7	0,0	27,7
3.1.	предоставени трансфери					27,7				27,7		27,7
III.	Дефицит/излишък	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД
№ 0600100822

№	Одитни доказателства	Брой стр.
1	Писмо изх. № 05-00-4/24.06.2022 г. (Сметна палата вх. № 35-00-7/24.06.2022 г.) от управителя на НЗОК до председателя на Сметната палата за представяне на годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. с приложения и Отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.	3+ 1 бр. CD
2	Заповед от Управителя на НЗОК № РД-263 от 04.03.2022 г. за изготвяне на отчета за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г.; Докладна записка вх. № 21-01-1235/27.05.2022 г. от директора на дирекция „Бюджет и финансови параметри“ до управителя за представяне на отчета; Докладна записка вх. № НС-01-00-138/07.06.2022 г. за внасяне на отчета от управителя в НС на НЗОК за одобрение	35
3	Писмо рег. № 05-00-5/18.07.2022 г. с приложения писма: от управителя на НЗОК изх. № 04-04-416 от 22.06.2022 г., с което внася годишния отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет; от управителя на НЗОК изх. № 04-04-416 от 06.07.2022 г. до Народното събрание	5
4	Писмо вх. № 01-01-37/02.08.2022 г. от Народното събрание; Писмо рег. № 03-06-29/11.08.2022 г. до МС и рег. № 03-06-29/15.08.2022 г. от МС, с приложения	15
5	Писмо изх. № 05-00-5/18.07.2022 г. с приложения, в т.ч.: - Междуетноститутуционални споразумения за превод на средства във връзка с предписване и отпускане на ЛП за сметка на държавния бюджет – 3 бр.; - Решения на НС на НЗОК (№ РД-НС-04-144/25.11.2021 г. – резерв; № РД-НС-04-152/16.12.2021 г. – резерв; вътрешно компенсирани промени; преизпълнение на приходите, съгласно § 1, ал. 1 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г.; № РД-НС-04-49/22.04.2021 г. и № РД-НС-04-121/27.10.2021 г. - вътрешно-компенсирани промени); - ПМС №№ 59/2021 г.; 113/2021 г.; 177/2021 г.; 210/2021 г.; 247/2021 г.; 269/2021 г.; 330/2021 г.; 361/2021 г.; 414/2021 г.; 463/2021 г. и 474/2021 г.; - докладни записки (ДЗ) от директор на дирекция „Бюджет и финансови параметри“ за извършените промени по бюджета на НЗОК за 2021 г., както следва: - ДЗ № 21-01-2970/31.12.2021 г. – вътрешно-компенсирани промени; трансфер от МЗ по § 2 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г.; допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 463/2021 г., с вкл. чл. 5, № ПМС № 414/2021 г.; намаление на трансфери от централния бюджет по чл. 5 по ПМС № 474/2021 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-372/15.02.2021 г. - промени по реда на ЗПФ и Указания на МФ ДДС № 01/15.01.2021 г., във връзка с програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A "Гърция-България" 2014-2020 г. и договор за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ РД-02-29-246/25.09.2019 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-1280/15.06.2021 г. - промени по реда на ЗПФ и Указания на МФ ДДС № 01/15.01.2021 г., във връзка с програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A "Гърция-България" 2014-2020 г. и договор за предоставяне на национално съфинансиране с МРРБ РД-02-29-246/25.09.2019	39+ 1 бр. CD

	г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-1762/13.08.2021 г. - промени по реда на ЗПФ и Указания на МФ ДДС № 01/15.01.2021 г., във връзка с програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г. и договор № РД-02-29-246/25.09.2019 г. с МРРБ за предоставяне на национално съфинансиране; допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 269/2021 г.; допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 247/2021 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-2534/15.11.2021 г. - промени по реда на ЗПФ и Указания на МФ ДДС № 01/15.01.2021 г., във връзка с програма за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A „Гърция-България“ 2014-2020 г. и договор № РД-02-29-246/25.09.2019 г. с МРРБ за предоставяне на национално съфинансиране; - ДЗ № 21-01-605/16.03.2021 г. – допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 59/2021 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-838/15.04.2021 г. - допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 113/2021 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-1033/14.05.2021 г. - допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 177/2021 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-1523/14.07.2021 г. - допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 210/2021 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-2239/14.10.2021 г. - §42+/§43-; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-2534/15.11.2021 г. - допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 330/2021 г. и № 361/2021 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-2794/10.12.2021 г. - допълнителен трансфер от МЗ по ПМС № 414/2021 г.; компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; - ДЗ № 21-01-1999/15.09.2021 г. - компенсирани промени по § 4 от ПЗР на ЗБНЗОК за 2021 г. и Указания на МФ ДР № 1/18.01.2021 г.; Писмо изх. № 04-04-772 от 08.12.2021 г.; Извлечения от отчет по сметка относно изплатени трансфери от МЗ за дейности във връзка с лечение на лица до 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от Закона за здравето и дейности във връзка с лечение на лица над 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а и 6 от Закона за здравето Декларация за идентичност – 1 бр.	
6	Констативен протокол за извършена проверка относно установени промени през 2021 г. по ЗБНЗОК за 2021 г., с приложение на електронен носител - файл с име „2021 Application_Promeni.xlsx“; Констативен протокол за извършена проверка на разходи	16+ 1 бр. CD
7	Писма от АСП, НОИ, НАП, МП, МО, Държавна агенция за бежанците при МС: Писмо вх. № 14-01-66 от 19.10.2020 г. от НОИ с предоставени прогнози за приходите на НЗОК, събирани от здравноосигурителни вноски за сметка на държавния бюджет за периода 2021 г. – 2023 г.; Предоставена информация от НАП относно отчета за приходите към 31.12.2021 г. с писмо	16

	вх. № 09-01-7 от 11.01.2022 г.; Предоставена информация от НАП относно предоставяне на данни за изготвяне на средносрочната бюджетна прогноза за периода 2021-2023 г. с писмо вх. № 09-01-113 от 10.09.2020 г.; Писмо с вх. № 09-04-468 от 04.09.2020 г. от Агенция за социално подпомагане; Писмо с вх. № 04-99-23 от 10.09.2020 г. от Министерство на правосъдието; Писмо с вх. № 04-03-31 от 09.09.2020 г. от Министерство на отбраната; Писмо с вх. № 09-04-546 от 12.10.2020 г. от Държавна агенция за бежанците при МС; Писмо с вх. № 04-04-385 от 11.09.2020 г. от МЗ във връзка с планираните средства за предоставяне на трансфери към НЗОК за периода 2021 - 2023 г.	
8	„Методика за определяне на размера на сумите, заплащани от НЗОК на изпълнители на медицинска помощ, на дентална помощ и на медико-диагностични дейности за работа при неблагоприятни условия по повод на обявена епидемична обстановка“, утв. на 06.04.2020 г., изменена и допълнена през 2021 г. с Решение № РД-НС-05-9-3 от 12.01.2021 г., Решение № РД-НС-05-9-4 от 21.01.2021 г., доп. - Решение № РД-НС-05-9-6 от 16.02.2021 г., изм. и доп. - Решение № РД-НС-05-9-7 от 4.03.2021 г., изм. - Решение № РД-НС-05-9-8 от 30.03.2021 г., изм. - Методика № РД-НС-05-9-9 от 22.04.2021 г., приета с Решение № РД-НС-04-53 от 22.04.2021 г., изм. - Методика № РД-НС-05-9-12 от 31.05.2021 г., изм. - Методика № РД-НС-05-9-13 от 30.06.2021 г., изм. и доп. - Методика № РД-НС-05-9-14 от 9.09.2021 г., доп. - Методика № РД-НС-05-9-15 от 9.09.2021 г., изм. и доп. - Методика № РД-НС-05-9-16 от 30.09.2021 г., в сила от 1.10.2021 г., доп. - Методика № РД-НС-05-9-17/28.10.2021 г., отм. – Методика № РД-НС-01-1 от 17.02.2022 г. Декларация за идентичност – 1 бр.	1+ 1 бр. CD

СТАНОВИЩЕ НА СМЕТНАТА ПАЛАТА

ПО ОТЧЕТА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТА НА НАЦИОНАЛНАТА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА ЗА 2021 Г.

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на чл. 6, ал. 5 от Закона за Сметната палата и отразява резултатите от извършения одит на отчета за изпълнението на бюджета на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за 2021 г.

Бюджетът на НЗОК е основен финансов план за набиране и разходване на паричните средства от задължителното здравно осигуряване. Той е отделен от държавния бюджет, приема се със закон за съответната година и изпълнението му се отчита пред Народното събрание.

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. е одобрен²¹² от Надзорния съвет (НС) на НЗОК на 22.06.2022 г. Представен е в Сметната палата²¹³ в законоустановения седемдневен срок²¹⁴ от приемането му от Надзорния съвет.

От управителя на НЗОК с писмо²¹⁵ от 22.06.2022 г. е внесен отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. чрез министъра на здравеопазването в Министерски съвет.

Отчетът не е внесен от управителя на НЗОК чрез министъра на здравеопазването и Министерски съвет в Народното събрание, с което не е изпълнена разпоредбата на чл. 30, ал. 1 от Закона за здравното осигуряване (ЗЗО).

Отчетът за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. съответства по структура и съдържание на Закона за бюджета на НЗОК²¹⁶ (ЗБНЗОК) за 2021 г.

Приходите и трансферите по бюджета на НЗОК се формират от здравноосигурителни приходи, неданъчни приходи, получени трансфери от Министерство на здравеопазването (МЗ) и трансфери от централния бюджет.

В ЗБНЗОК за 2021 г. са планирани приходи и трансфери в общ размер на 5 446 313 хил. лв. Отчетените приходи и трансфери са 5 901 433 хил. лв., което е с 455 120 хил. лв. или с 8,4 на сто повече от заложеното в ЗБНЗОК за 2021 г.

Планираните в ЗБНЗОК за 2021 г. здравноосигурителни приходи, формирани от здравноосигурителни вноски и трансфери за здравно осигуряване са в размер на 5 105 415 хил. лв. и са с най-голям относителен дял – 93,7 на сто от общия размер на планираните приходи и трансфери. Отчетените здравноосигурителни приходи – 5 169 340 хил. лв., са с 63 925 хил. лв. (1,3 на сто) повече от планираните със закона.

При планирани със ЗБНЗОК за 2021 г. здравноосигурителни вноски в размер на 3 325 304 хил. лв., са отчетени 3 389 229 хил. лв., което е с 1,9 на сто повече от планираните.

²¹² Решение № РД-НС-04-68 от 22.06.2022 г.

²¹³ Писмо изх. № 05-00-4 от 24.06.2022 г.

²¹⁴ по чл. 56, ал. 1 от Закона за Сметната палата

²¹⁵ Писмо изх. № 04-04-416 от 22.06.2022 г.

²¹⁶ обн., ДВ. бр. 103 от 04.12.2020 г., изм. и доп., ДВ. бр. 77 от 16.09.2021 г.

Получените трансфери за здравно осигуряване за 2021 г. са в размер на 1 780 111 хил. лв., което представлява 34,4 на сто от общо отчетените здравноосигурителните приходи.

В ЗБНЗОК за 2021 г. са планирани неданъчни приходи в размер на 20 498 хил. лв., които включват приходи и доходи от собственост, глоби, санкции и наказателни лихви и други неданъчни приходи. Отчетените приходи за 2021 г. са в размер на 23 300 хил. лв., което е с 2 802 хил. лв. (13,7 на сто) повече от планираните в ЗБНЗОК за 2021 г.

В ЗБНЗОК за 2021 г. са планирани трансфери от МЗ в размер на 83 400 хил. лв., за финансиране на разходите за: ЛП – ваксини и дейности по прилагането им за здравните дейности по чл. 82, ал. 2, т. 3 от ЗЗ; дейности за здравно неосигурени лица, включващи: интензивно лечение, комплексно диспансерно (амбулаторно) наблюдение при пациенти с кожно-венерически и психиатрични заболявания; дейности за здравно неосигурени жени по чл. 82, ал. 1, т. 2 от ЗЗО; суми по чл. 37, ал. 6 от ЗЗО; дейности във връзка с лечението на лица над 18-годишна възраст и на лечението на лица под 18-годишна възраст по чл. 82, ал. 1а, 3 и 6 от ЗЗ; медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения за хората с увреждания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване.

През годината са получени трансфери от МЗ по чл. 15а, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците.

Отчетените получени трансфери от МЗ са в размер на 511 307 хил. лв. и са с 427 907 хил. лв. или с 513 на сто повече от планираните със ЗБНЗОК за 2021 г.

За срока на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на заразна болест по чл. 61, ал. 1 от ЗЗ чрез трансфер от централния бюджет по чл. 5 от ЗБНЗОК за 2021 г. се осигуряват средства на изпълнителите на болнична медицинска помощ за изплащане на допълнителни трудови възнаграждения на медицинския персонал за всеки месец.

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г. средства от централния бюджет са в размер на 237 000 хил. лв., като към 31.12.2021 г. отчетените трансфери от централния бюджет са 197 485 хил. лв.

Планираните *разходи и трансфери* в ЗБНЗОК за 2021 г. са в размер на 5 446 313 хил. лв. и включват: текущи разходи, разходи за придобиване на нефинансови активи и резерв, включително за непредвидени и неотложни разходи.

За 2021 г. са отчетени 5 857 321 хил. лв. разходи и трансфери, които са с 411 008 хил. лв. (7,5 на сто) повече от определените в ЗБНЗОК за 2021 г. и надвишават с 1 119 103 хил. лв. (23,6 на сто) отчетените през 2020 г.

Отчетените текущи разходи са в размер на 5 854 672 хил. лв. (в т.ч. 144 106 хил. лв. трансфер към ведомствени болници) и са със 10,7 на сто повече от предвидените със закона.

Със ЗБНЗОК за 2021 г. са определени разходи за персонал в размер на 56 051 хил. лв., а отчетените средства са 55 760 хил. лв. и представляват 1 на сто от общо отчетените разходи и трансфери.

Приетите със ЗБНЗОК за 2021 г. здравноосигурителни плащания са в размер на 5 118 059 хил. лв. и заемат най-голям дял от текущите разходи – 96,8 на сто, както и най-голям дял – 94 на сто от общо разходи и трансфери. В резултат на извършени промени по бюджета, с решения на НС на НЗОК и постановления на Министерски съвет, размерът на здравноосигурителните плащания е увеличен със 143 317 хил. лв. и възлиза на 5 261 376 хил. лв. Отчетените здравноосигурителните плащания са в размер на 5 252 875 хил. лв. и са със 134 816 хил. лв. (2,6 на сто) повече спрямо определените със закона.

С най-голям относителен дял в общия размер на здравноосигурителни плащания са разходите за болнична медицинска помощ – 50,6 на сто, следвани от разходите за лекарствени продукти, медицинска помощ и диетични храни за специални медицински

цели за домашно лечение на територията на страната – 26,7 на сто, и за специализирана извънболнична медицинска помощ – 5,8 на сто.

Със ЗБНЗОК за 2021 г. за здравноосигурителни плащания за медицинска помощ, оказана в съответствие с правилата за координация на системите за социална сигурност, са планирани средства в размер на 85 000 хил. лв. или 1,7 на сто от планираните здравноосигурителни плащания. С извършените през годината промени по бюджета на НЗОК, средствата са увеличени с 52 670 хил. лв. или с 61,9 на сто, като отчетените разходи са в размер на 137 670 хил. лв. (в т.ч. 273 хил. лв. трансфер за ведомствени болници) и представляват 2,6 на сто от всички здравноосигурителни плащания.

Отчетените плащания от трансфери от МЗ са 512 975 хил. лв., което е с 515 на сто повече от предвидените в ЗБНЗОК за 2021 г. 83 400 хил. лв.

В ЗБНЗОК за 2021 г. за придобиване на нефинансови активи са предвидени 5 000 хил. лв., които заемат дял от 0,1 на сто от планираните разходи и трансфери. Отчетените разходи са 2 622 хил. лв. или 47,6 на сто по-малко от планираните със закона.

През 2021 г. средствата от резерва по бюджета на НЗОК в размер на 153 162 хил. лв., са разходвани за здравноосигурителни плащания в съответствие с нормативните изисквания.

През 2021 г. са отчетени трансфери към бюджетни организации, сключили договори за извършване на медицински услуги с НЗОК в размер на 144 106 хил. лв.

Съгласно ЗБНЗОК за 2021 г., бюджетът на НЗОК за 2020 г. е приет с балансирано *бюджетно салдо*. В резултат на отчетените към 31.12.2021 г. разходи и трансфери - всичко в общ размер на 5 857 321 хил. лв., спрямо отчетените приходи и трансфери - всичко в общ размер на 5 901 433 хил. лв. се формира положително бюджетно салдо за 2021 г. в размер на 44 112 хил. лв.

В заключение Сметната палата изразява следното становище:

Изготвеният отчет за изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. съответства на структурата, показателите и изискванията на ЗБНЗОК за 2021 г. Отчетените приходи, разходи и трансфери съответстват на нормативно определените.

Изпълнението на бюджета на НЗОК за 2021 г. е отчетено в съответствие с изискванията на ЗБНЗОК за 2021 г. Извършените през годината промени между елементите на разходите и трансферите в рамките на определения бюджет, и увеличението на приходите и разходите са в съответствие с нормативните изисквания.

Настоящото становище е прието от Сметната палата с Решение № 364 от 05.10.2022 г. (Протокол № 37)